

Ειδική έκθεση

Δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας

Η ανομοιογένεια των ελέγχων και των κυρώσεων σε επίπεδο κρατών μελών περιορίζει την αποτελεσματικότητα των υπαρχόντων συστημάτων ελέγχου

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-V
Εισαγωγή	01-23
Παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία	04-06
Παγκόσμια αντίδραση στην παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία	07-10
Το πλαίσιο της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας	11-20
Η νομιμότητα δεν εγγυάται τη βιωσιμότητα	21-23
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	24-26
Παρατηρήσεις	27-91
Αν και το σύστημα ελέγχου των εισαγωγών έχει μειώσει τους κινδύνους διάθεσης προϊόντων παράνομης αλιείας στην αγορά της ΕΕ, οι έλεγχοι των κρατών μελών είναι ανομοιογενείς	28-63
Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ βελτίωσε την ιχνηλασιμότητα και ενίσχυσε τον έλεγχο των εισαγωγών	28-34
Οι σημαντικές διαφορές ως προς την εμβέλεια και την ποιότητα των ελέγχων από τα κράτη μέλη αποδυναμώνουν το σύστημα	35-45
Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ βασίζεται στη χρήση εντύπων, κάτι που μειώνει την αποδοτικότητα και αυξάνει τον κίνδυνο απάτης	46-49
Το ενωσιακό σύστημα καρτών έχει αποδειχθεί χρήσιμο, αλλά συχνά επηρεάζει χώρες με ελάχιστες εξαγωγές αλιευμάτων στην ΕΕ και εμφανίζει κενά	50-63
Τα κράτη μέλη εντοπίζουν παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες από εθνικούς στόλους και σε εθνικά ύδατα, αλλά οι κυρώσεις δεν είναι πάντοτε αποτρεπτικές	64-91
Στο πλαίσιο των ελέγχων των κρατών μελών επί των εθνικών στόλων και στα εθνικά ύδατα διαπιστώθηκαν παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες	64-69

Η Επιτροπή εντόπισε σημαντικές αδυναμίες στα εθνικά συστήματα ελέγχου και έχει αρχίσει να τις αντιμετωπίζει	70-74
Τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ συνέβαλαν στην ενίσχυση του συστήματος ελέγχου	75-83
Οι κυρώσεις που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη ποικίλλουν και δεν είναι πάντοτε αποτρεπτικές	84-91

Συμπεράσματα και συστάσεις	92-103
-----------------------------------	--------

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Διεθνείς νομικά μέσα για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας

Παράρτημα ΙΙ – Συγκριτική ανάλυση του καθεστώτος πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ με παρόμοια συστήματα των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Η παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία (εφεξής «παράνομη αλιεία») αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες απειλές για τα θαλάσσια οικοσυστήματα και υπονομεύει τις προσπάθειες για βιώσιμη διαχείριση της αλιευτικής δραστηριότητας. Η ΕΕ είναι σημαντικός παράγοντας σε παγκόσμιο επίπεδο στον τομέα της αλιείας, τόσο από την άποψη του μεγέθους του αλιευτικού στόλου της (που αριθμεί περίπου 79 000 σκάφη) όσο και ως ο μεγαλύτερος εισαγωγέας αλιευτικών προϊόντων στον κόσμο (34 % της συνολικής αξίας του παγκόσμιου εμπορίου). Είχε δεσμευθεί να επιτύχει τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 14.4 που αφορά τον τερματισμό της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας έως το 2020. Ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε, το πρόβλημα της μη βιώσιμης αλιείας εξακολουθεί να υφίσταται, και υπάρχει κίνδυνος προϊόντα που προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία να πωλούνται στην αγορά της ΕΕ.

II Εξετάσαμε το πλαίσιο, τη δράση και τις δαπάνες της ΕΕ που έχουν ως στόχο να εμποδίζουν προϊόντα που προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία να καταλήγουν στα πιάτα των πολιτών της. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από το ΕΕΣ να καταρτίσει έκθεση σχετικά με το θέμα αυτό το 2018 και το 2021. Με την παρούσα έκθεση, στόχος μας είναι να συμβάλουμε στις συζητήσεις πολιτικής και στις νομικές εξελίξεις όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας. Ο έλεγχός μας κάλυψε την περίοδο από το 2014 έως το 2020. Εστιάσαμε στα εξής:

- ο στην αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχου για την πρόληψη της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας·
- ο στην αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο των εθνικών στόλων και υδάτων.

III Συνολικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας είναι εν μέρει αποτελεσματικά. Αν και μετριάζουν τον κίνδυνο, η αποτελεσματικότητά τους μειώνεται λόγω της ανομοιογένειας των ελέγχων και των κυρώσεων σε επίπεδο κρατών μελών.

IV Οι κύριες διαπιστώσεις μας είναι οι εξής:

- α) Η ΕΕ θέσπισε το 2008 ένα καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων με στόχο να διασφαλίζεται η νομιμότητα των αλιευτικών προϊόντων που εισάγονται.

Ωστόσο, η διασφάλιση της νομιμότητας ενός προϊόντος δεν σημαίνει και εγγύηση για τη βιώσιμη προέλευσή του. Διαπιστώσαμε ότι το εν λόγω καθεστώς είχε βελτιώσει την ιχνηλασιμότητα και είχε ενισχύσει τον έλεγχο των εισαγωγών. Ωστόσο, οι διαφορές στην εμβέλεια και την ποιότητα των ελέγχων στα κράτη μέλη μπορούν να υπονομεύσουν την αποτελεσματικότητά του. Η έλλειψη ψηφιοποίησης του καθεστώτος περιορίζει την αποτελεσματικότητα και αυξάνει τον κίνδυνο απάτης.

- β) Όταν η Επιτροπή και το Συμβούλιο κρίνουν ανεπαρκή τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται σε τρίτες χώρες, οι οποίες εξάγουν αλιευτικά προϊόντα στην ΕΕ, μπορούν να λαμβάνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων. Διαπιστώσαμε ότι τα μέτρα αυτά είχαν αποδειχθεί χρήσιμα και είχαν αποτελέσει κινητήριο μοχλό για θετικές μεταρρυθμίσεις στις περισσότερες από τις ενδιαφερόμενες χώρες.
- γ) Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την ορθή εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ. Διαπιστώσαμε ότι στο πλαίσιο των εθνικών ελέγχων εντοπίζονταν συχνά περιπτώσεις παράνομης αλιείας. Ωστόσο, η Επιτροπή έχει εντοπίσει σημαντικές ανεπάρκειες στα συστήματα ελέγχου της αλιείας ορισμένων κρατών μελών, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την υπεραλίευση και τη δήλωση ποσοτήτων αλιευμάτων μικρότερων των πραγματικών και λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπισή τους.
- δ) Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας παρείχε στήριξη για δραστηριότητες παρακολούθησης, ελέγχου και επιβολής, με συνολικό προϋπολογισμό 580 εκατομμυρίων ευρώ. Διαπιστώσαμε ότι τα 23 έργα που ελέγξαμε σε τέσσερα κράτη μέλη ευθυγραμμίζονταν με τις προτεραιότητες και συνέβαλλαν στην ενίσχυση του συστήματος ελέγχου.
- ε) Το πλαίσιο της ΕΕ απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για όλες τις σοβαρές παραβάσεις των κανόνων. Παρότι στη συντριπτική πλειονότητα των σοβαρών παραβάσεων που εντοπίστηκαν επιβλήθηκαν κυρώσεις, αυτές διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και στην περίπτωση παρόμοιων παραβάσεων. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι κυρώσεις δεν ήταν ούτε αναλογικές, σε σχέση με το οικονομικό όφελος που αποκομίστηκε από τις παραβάσεις, ούτε αποτρεπτικές.

V Βάσει των διαπιστώσεων αυτών, συνιστούμε στην Επιτροπή:

- να παρακολουθεί ότι τα κράτη μέλη ενισχύουν τα συστήματα ελέγχου τους για την αποτροπή της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και
- να διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αποτρεπτικές κυρώσεις κατά της παράνομης αλιείας.

Εισαγωγή

01 Η ΕΕ είναι σημαντικός παγκόσμιος παράγοντας στον τομέα της αλιείας. Διαθέτει έναν από τους μεγαλύτερους αλιευτικούς στόλους στον κόσμο, που αριθμεί περίπου 79 000 σκάφη¹, και αντιπροσωπεύει το 6 % της παγκόσμιας παραγωγής αλιευτικών προϊόντων από συλλεκτική αλιεία². Στον αλιευτικό κλάδο, ο οποίος παράγει ετησίως έσοδα ύψους 6,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, απασχολούνται άμεσα 129 540 αλιείς. Τα κράτη μέλη που κατέχουν ηγετική θέση στην αγορά από άποψη όγκου είναι η Ισπανία, η Δανία, η Γαλλία και οι Κάτω Χώρες³.

02 Η κατανάλωση αλιευτικών προϊόντων στην ΕΕ υπερβαίνει κατά πολύ τις ποσότητες που αλιεύονται ή εκτρέφονται στα ύδατά της. Προκειμένου να καλύψει τη ζήτηση, η Ένωση εισάγει το 60 % των προϊόντων που καταναλώνονται στην επικράτειά της. Αυτό την καθιστά τον μεγαλύτερο εισαγωγέα αλιευτικών προϊόντων στον κόσμο (34 % της συνολικής αξίας του παγκόσμιου εμπορίου)⁴.

03 Το 2020, η ΕΕ εισήγαγε αλιευτικά προϊόντα αξίας 23 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στο [γράφημα 1](#) παρουσιάζονται οι κύριοι προμηθευτές της.

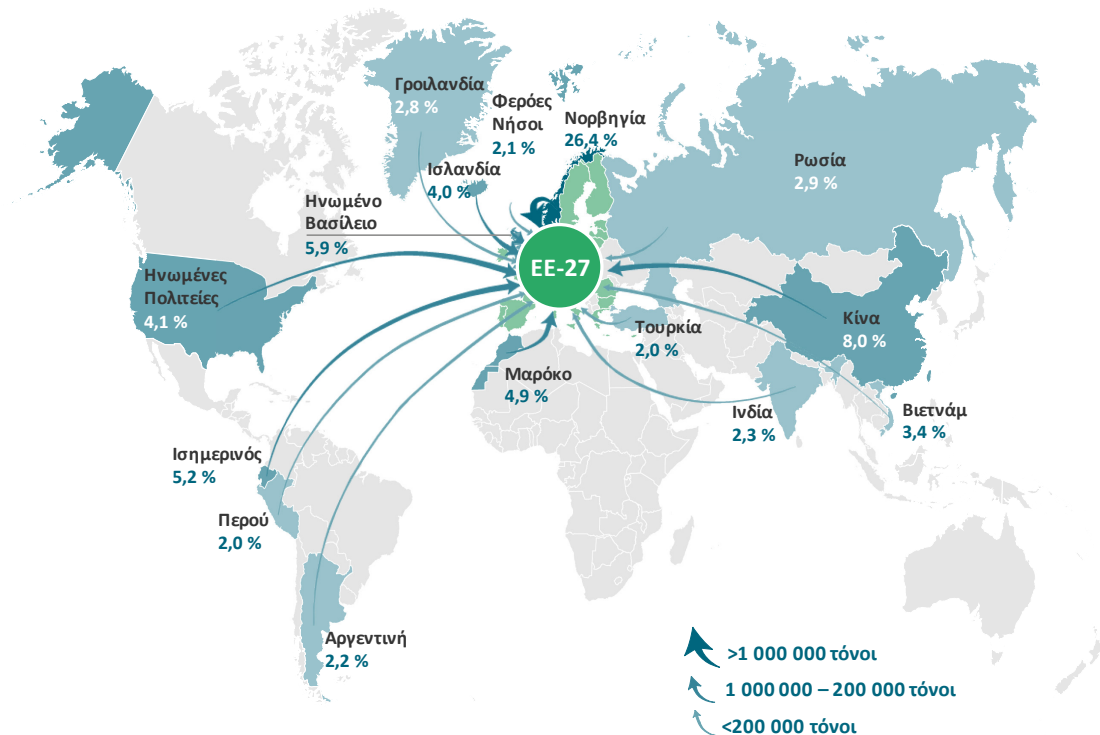
¹ Συγκεφαλαιωτική έκθεση βάσει δεδομένων που παρείχαν τα κράτη μέλη.

² Fisheries and aquaculture production.

³ Στατιστικά στοιχεία της Eurostat για την αλιεία.

⁴ The State of the World Fisheries and Aquaculture 2020.

Γράφημα 1 – Εισαγωγές προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας: κύριοι προμηθευτές (ποσοστό του συνολικού όγκου, 2020)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat.

Παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία

04 Η παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία («ΠΑΑ αλιεία»), εφεξής «παράνομη αλιεία», περιλαμβάνει διάφορες αλιευτικές δραστηριότητες⁵ που αντιβαίνουν στα εθνικά και περιφερειακά μέτρα διατήρησης και διαχείρισης, και δεν συνάδουν με τις υποχρεώσεις που υπέχει το κράτος σημαίας βάσει του διεθνούς δικαίου. Οι αλιευτικές δραστηριότητες θεωρούνται:

- ο **παράνομες** όταν διεξάγονται χωρίς άδεια ή έγκριση, παραβιάζοντας τα μέτρα διατήρησης και διαχείρισης ή κατά παράβαση της εθνικής νομοθεσίας / διεθνών υποχρεώσεων
- ο **αδήλωτες** όταν δεν δηλώνονται ή δηλώνονται εσφαλμένα στις αρμόδιες αρχές
- ο **ανεξέλεγκτες** όταν διεξάγονται σε περιοχές όπου δεν εφαρμόζονται μέτρα διατήρησης και διαχείρισης και κατά τρόπο που δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις

⁵ Για τον πλήρη ορισμό, βλέπε [International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing](#) και [FAO Port State Measures Agreement](#).

του κράτους όσον αφορά τη διατήρηση των έμβιων θαλάσσιων πόρων, ή από αλιευτικό σκάφος χωρίς εθνικότητα.

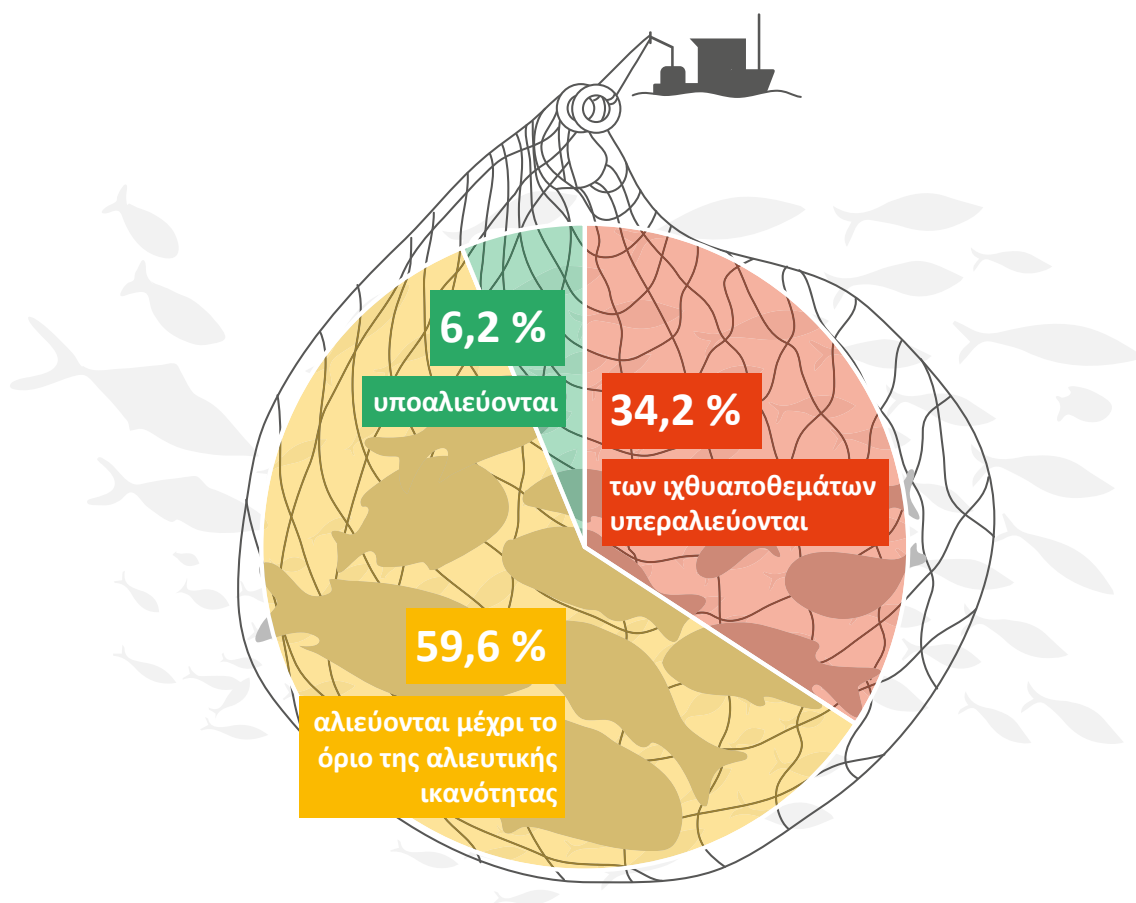
05 Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) εκτιμά ότι περίπου το 94 % των παγκόσμιων ιχθυαποθεμάτων αποτελεί αντικείμενο πλήρους εκμετάλλευσης ή υπερεκμετάλλευσης⁶ (βλέπε [γράφημα 2](#)). Η παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία εξαντλεί τα ιχθυαποθέματα, αποτελώντας μία από τις μεγαλύτερες απειλές για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, υπονομεύοντας τις προσπάθειες για βιώσιμη διαχείριση της αλιευτικής δραστηριότητας⁷ και ωθώντας ορισμένα ιχθυαποθέματα στα πρόθυρα της κατάρρευσης⁸.

⁶ The State of World Fisheries and Aquaculture 2020.

⁷ Ιστότοπος του FAO για την παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία.

⁸ Σύνοδος κορυφής «One Ocean»: νέα βήματα που ενισχύουν τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στην προστασία των ωκεανών.

Γράφημα 2 – Εκμετάλλευση των ιχθυαποθεμάτων

Σημείωση: Τα ποσοστά αντιμετωπίζουν όλα τα ιχθυαποθέματα με τον ίδιο τρόπο, ανεξάρτητα από τη βιομάζα και τα αλιεύματά τους.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει [στοιχείων του FAO](#).

06 Αν και είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η ακριβής έκταση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, σε σχετική μελέτη⁹ υπολογίστηκε ότι στις αρχές της δεκαετίας του 2000 αφορούσε 10 έως 26 εκατομμύρια τόνους αλιευμάτων παγκοσμίως, ποσότητα που αντιστοιχεί στο 11 έως 19 % των δηλούμενων αλιευμάτων, αξίας 10 έως 23 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Παγκόσμια αντίδραση στην παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία

07 Από το δίχτυ έως το πιάτο, τα αλιευτικά προϊόντα αλιεύονται, μεταφορτώνονται, εκφορτώνονται, αποθηκεύονται, μεταποιούνται, μεταφέρονται και πωλούνται στο

⁹ [Estimating the Worldwide Extent of Illegal Fishing](#), David J. et al, 2009.

πλαίσιο εξαιρετικά πολύπλοκων, παγκοσμιοποιημένων αλυσίδων εφοδιασμού. Ως εκ τούτου, η καταπολέμηση της παράνομης αλιείας απαιτεί παγκόσμια αντίδραση από όλους τους εμπλεκόμενους, συμπεριλαμβανομένων των κρατών, υπό την ιδιότητά τους ως κρατών σημαίας, παράκτιων κρατών, κρατών λιμένα και κρατών αγοράς (βλέπε [γράφημα 3](#)).

Γράφημα 3 – Αρμοδιότητες των κρατών σημαίας, των παράκτιων κρατών, των κρατών λιμένα και των κρατών αγοράς

Κράτος σημαίας

Όλα τα κυρίαρχα κράτη μπορούν να παραχωρούν τη σημαία τους σε αλιευτικό σκάφος, εφόσον υπάρχει πραγματικός δεσμός μεταξύ του εν λόγω σκάφους και του κράτους σημαίας. Τα κράτη σημαίας πρέπει να ασκούν ουσιαστική δικαιοδοσία και έλεγχο επί όλων των σκαφών που φέρουν τη σημαία τους, οπουδήποτε και αν δραστηριοποιούνται.

Παράκτιο κράτος

Τα παράκτια κράτη πρέπει να ασκούν δικαιοδοσία επί όλων των αλιευτικών δραστηριοτήτων στην αποκλειστική οικονομική ζώνη τους (ΑΟΖ). Είναι πρωτίστως υπεύθυνα για τη θέσπιση και την επιβολή μέτρων διατήρησης και διαχείρισης στην αποκλειστική οικονομική τους ζώνη.

Κράτος λιμένα

Τα κράτη λιμένα πρέπει να επιβάλλουν όρους για την είσοδο σκαφών με ξένη σημαία στους λιμένες τους και να διενεργούν επιθεωρήσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι σκάφη που ασκούν παράνομες, αδήλωτες και ανεξέλεγκτες αλιευτικές δραστηριότητες δεν μπορούν να εκφορτώνουν τα αλιεύματά τους.

Κράτος αγοράς

Τα κράτη αγοράς πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα προϊόντα που εισάγουν δεν προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία, και να εξασφαλίζουν τη διαφάνεια του εμπορίου αλιευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τα μέτρα διατήρησης και διαχείρισης της αλιείας.

Πηγή: ΕΕΣ.

08 Ο ΟΗΕ και ο FAO έχουν έκαστος αναπτύξει και εγκρίνει σειρά νομικά δεσμευτικών νομικών μέσων, σχεδίων δράσης και προαιρετικών κατευθυντήριων γραμμών. Τα παραπάνω, που παρουσιάζονται στο [παράρτημα Ι](#), δημιουργούν ένα διεθνές πλαίσιο για την υπεύθυνη αλιεία και την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας.

09 Οι περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας αποτελούν βασικούς φορείς της διεθνούς διαχείρισης της αλιείας. Περιλαμβάνουν χώρες με αλιευτικά

συμφέροντα σε μια δεδομένη περιοχή και είναι υπεύθυνες για την από κοινού διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτόμενων και των άκρως μεταναστευτικών αποθεμάτων ιχθύων. Οι περισσότερες από αυτές τις οργανώσεις είναι εξουσιοδοτημένες να καθορίζουν δεσμευτικά όρια αλιευμάτων και αλιευτικής προσπάθειας, καθώς και τεχνικά μέτρα και υποχρεώσεις ελέγχου για τα μέλη τους. Η ΕΕ είναι συμβαλλόμενο μέρος σε όλα τα σημαντικά διεθνή νομικά μέσα, καθώς και μέλος 18 περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας και φορέων αλιείας¹⁰.

10 Η καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας εμπίπτει στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης που καθορίστηκαν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 2015¹¹. Ο στόχος βιώσιμης ανάπτυξης 14, «Ζωή κάτω από την επιφάνεια των υδάτων», έθεσε έναν φιλόδοξο επιμέρους στόχο για τη βιώσιμη αλιεία (14.4): «Έως το 2020, αποτελεσματική ρύθμιση της αλιευτικής συγκομιδής και τερματισμός της υπεραλίευσης, της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας, των καταστρεπτικών αλιευτικών τεχνικών (...)». Η ΕΕ δεσμεύθηκε να επιτύχει έως το 2020 αυτόν τον επιμέρους στόχο να θέσει τέλος στην παράνομη αλιεία¹². Ο στόχος δεν επιτεύχθηκε¹³, η μη βιώσιμη αλιεία εξακολουθεί να υφίσταται¹⁴ και υπάρχει κίνδυνος προϊόντα που προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία (εφεξής «προϊόντα παράνομης αλιείας») να πωλούνται στην αγορά της ΕΕ.

Το πλαίσιο της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας

11 Η αλιευτική πολιτική αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ, πράγμα που σημαίνει ότι μόνον αυτή μπορεί να νομοθετεί και να εκδίδει δεσμευτικές πράξεις σχετικά με τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων, στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Η πολιτική αυτή καθορίζει τους κανόνες για τη διαχείριση του ευρωπαϊκού αλιευτικού στόλου και τη διατήρηση των ιχθυαποθεμάτων. Παραδείγματος χάριν, οι κανόνες της ΕΕ καθορίζουν ποσοστώσεις και ελάχιστα

¹⁰ Περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας.

¹¹ Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

¹² Κοινή ανακοίνωση: «Διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας».

¹³ Europe Sustainable Development Report 2021.

¹⁴ Status of marine fish and shellfish stocks in European seas.

μεγέθη ιχθύων για ορισμένους τύπους αλιείας. Η ΕΕ ρυθμίζει επίσης τα αλιευτικά εργαλεία και μπορεί να απαγορεύει την αλιεία σε ορισμένες περιοχές ή περιόδους.

12 Σημαντική συνιστώσα της αλιευτικής πολιτικής της ΕΕ είναι ο κανονισμός για την κοινή οργάνωση των αγορών. Εκεί καθορίζονται οι προδιαγραφές εμπορίας της ΕΕ για τα αλιευτικά προϊόντα και οι απαιτήσεις ενημέρωσης των καταναλωτών (επισήμανση), ώστε να προβαίνουν στις αγοραστικές επιλογές τους δεόντως πληροφορημένοι. Παραδείγματος χάριν, η ετικέτα πρέπει να αναφέρει την εμπορική ονομασία του είδους, τη μέθοδο παραγωγής, την περιοχή αλίευσης και το είδος αλιευτικού εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε. Δεν υπάρχει ετικέτα της ΕΕ η οποία να πιστοποιεί τη βιωσιμότητα των προϊόντων αλιείας.

13 Στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής, η ΕΕ έχει εγκρίνει τις βασικές κανονιστικές πράξεις που περιγράφονται κατωτέρω και έχει διαθέσει χρηματοδότηση για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας.

Κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ

14 Οι κύριες κανονιστικές πράξεις για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας είναι ο [κανονισμός για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία](#) (έκτοτε, η απόδοση του αγγλικού «illegal, unreported and unregulated fishing» έχει αλλάξει και έχει παγιωθεί ως «παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία»), που αφορά κυρίως τις εισαγωγές, και ο [κανονισμός για τον έλεγχο της αλιείας](#) (που εστιάζει κυρίως στη συμμόρφωση των αλιέων της ΕΕ).

15 Ο [κανονισμός για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία](#) αποτελεί την κύρια πράξη της ΕΕ για την πρόληψη, την αποτροπή και την εξάλειψη αυτών των μορφών αλιείας. Απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση κατά των αλιευτικών σκαφών και των υπηκόων της ΕΕ που επιδίδονται σε παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες οπουδήποτε στον κόσμο. Τα δύο κυριότερα χαρακτηριστικά αυτού του κανονισμού είναι το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων και το σύστημα καρτών. Το πρώτο αποσκοπεί στη διασφάλιση της νομιμότητας των εισαγωγών και το δεύτερο στον εντοπισμό των «τρίτων χωρών» (χωρών εκτός ΕΕ) που δεν συνεργάζονται για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας.

16 Ο [κανονισμός για τον έλεγχο της αλιείας](#) επικεντρώνεται στις δραστηριότητες του ενωσιακού στόλου, θεσπίζοντας ένα σύστημα ελέγχου σε επίπεδο ΕΕ για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την κοινή αλιευτική πολιτική. Εφαρμόζεται σε όλες τις αλιευτικές δραστηριότητες, αφενός, στα ύδατα της ΕΕ και, αφετέρου, εκτός των

ενωσιακών υδάτων, από σκάφη και υπηκόους της ΕΕ. Συμπληρώνεται από τον [κανονισμό σχετικά με τη βιώσιμη διαχείριση των εξωτερικών αλιευτικών στόλων](#), ο οποίος εστιάζει στον έλεγχο των αλιευτικών σκαφών τρίτων χωρών που δραστηριοποιούνται στα ύδατα της ΕΕ και των σκαφών της ΕΕ που αλιεύουν εκτός αυτών.

17 Ο [κανονισμός για τον έλεγχο της αλιείας](#) περιέχει διατάξεις για τα κράτη μέλη και τους επιχειρηματίες, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας. Αυτές αφορούν:

- ο την παρακολούθηση της πρόσβασης στα ύδατα και στους πόρους·
- ο τον έλεγχο της χρήσης της αλιευτικής ικανότητας και των αλιευτικών δυνατοτήτων·
- ο την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων επιβολής σε περίπτωση παραβάσεων·
- ο τη διευκόλυνση της ιχνηλασιμότητας και του ελέγχου των αλιευτικών προϊόντων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού, από το δίκτυ έως το πιάτο.

18 Τον Απρίλιο του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την αξιολόγησή της σχετικά με τον κανονισμό για τον έλεγχο της αλιείας¹⁵, στην οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου παρεμποδιζόταν από αδυναμίες στον σχεδιασμό του κανονισμού. Στην πρότασή της για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ, της 31ης Μαΐου 2018¹⁶, η Επιτροπή πρότεινε ορισμένες τροποποιήσεις του κανονισμού ελέγχου. Ωστόσο, έως τον Μάιο του 2022, η πρόταση δεν είχε εγκριθεί.

Χρήση των ταμείων της ΕΕ

19 Η ΕΕ παρέχει χρηματοδότηση για τη στήριξη του ελέγχου της αλιείας. Το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας \(ΕΤΘΑ\)](#) χρηματοδότησε τη θαλάσσια και αλιευτική πολιτική της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020. Στο πλαίσιο της προτεραιότητας 3 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Ενίσχυση της εφαρμογής της κοινής αλιευτικής πολιτικής», το ταμείο στήριξε δραστηριότητες παρακολούθησης, ελέγχου και επιβολής με συνολικό προϋπολογισμό 580 εκατομμυρίων ευρώ. Το Ευρωπαϊκό

¹⁵ Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009.

¹⁶ Πρόταση νέου κανονισμού ελέγχου (COM/2018/368 final).

Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας που το διαδέχθηκε θα συνεχίσει να στηρίζει την εφαρμογή μέτρων ελέγχου για την περίοδο 2021-2027. Τουλάχιστον το 15 % της χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ ανά κράτος μέλος, συνολικού ύψους 797 εκατομμυρίων ευρώ, προβλέπεται να διατεθεί για την προώθηση του αποδοτικού ελέγχου και της επιβολής των κανόνων της αλιείας, καθώς και για την εξασφάλιση αξιόπιστων δεδομένων για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων. Τα ποσά αυτά συμπληρώνονται από εθνική συγχρηματοδότηση.

Ρόλοι και αρμοδιότητες

20 Η Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας της Επιτροπής (ΓΔ MARE) είναι το κατεξοχήν αρμόδιο όργανο για την εποπτεία της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA) προωθεί και συντονίζει την ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών διαχείρισης κινδύνων, διοργανώνει προγράμματα κατάρτισης και μεριμνά για τον συντονισμό / τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών ελέγχου και επιθεώρησης. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την υλοποίηση βασικών απαιτήσεων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως η επιθεώρηση των σκαφών, οι έλεγχοι επί των εισαγωγών και η επιβολή κυρώσεων.

Η νομιμότητα δεν εγγυάται τη βιωσιμότητα

21 Σκοπός του νομικού πλαισίου που περιγράφεται ανωτέρω είναι να διασφαλίζεται η νομιμότητα της προέλευσης όλων των αλιευτικών προϊόντων που πωλούνται στην ΕΕ. Πρέπει να παρέχονται εγγυήσεις στους καταναλωτές ότι τα προϊόντα που καταναλώνουν στην ΕΕ δεν προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία. Ωστόσο, η διασφάλιση της νομιμότητας ενός προϊόντος δεν σημαίνει και εγγύηση για τη βιώσιμη προέλευσή του.

22 Στην περίπτωση των εισαγόμενων προϊόντων, το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα κράτη σημαίας πιστοποιούν τη νομιμότητά τους βάσει των δικών τους συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης. Τα αλιευτικά σκάφη πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες που επιβάλλει το κράτος σημαίας και, κατά περίπτωση, η αρμόδια περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης της αλιείας ή το παράκτιο κράτος. Το καθεστώς δεν μπορεί να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω κανόνες, οι οποίοι έχουν θεσπιστεί εκτός της ΕΕ, είναι επαρκώς αυστηροί ώστε να εγγυώνται τη βιωσιμότητα της προέλευσης του προϊόντος. Λόγου χάριν, ακόμη και όταν ένα παράκτιο κράτος δεν επιβάλλει κανόνες για την αναχαίτιση της υπεραλίευσης ή επιζήμιων για το περιβάλλον αλιευτικών πρακτικών, τα αλιεύματα στην περιοχή θεωρούνται νόμιμα.

23 Ομοίως, για τη δραστηριότητα του στόλου της ΕΕ, η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους ενωσιακούς κανόνες δεν σημαίνει ότι οι ίδιοι οι κανόνες είναι επαρκείς για να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα των ιχθυοαποθεμάτων και των οικοτόπων τους. Το 2019, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος ανέφερε ότι η υπερεκμετάλλευση των εμπορικών αποθεμάτων ιχθύων και οστρακοειδών συνεχίζεται σε όλες τις θάλασσες της Ευρώπης. Η ειδική έκθεσή μας του 2020, με τίτλο «Θαλάσσιο περιβάλλον: Η προστασία της ΕΕ έχει μεγάλο εύρος όχι όμως και βάθος»¹⁷, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δράση της ΕΕ για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος είχε ως αποτέλεσμα μετρήσιμη πρόοδο στον Ατλαντικό, αλλά η Μεσόγειος εξακολουθεί να απειλείται από υπεραλίευση.

¹⁷ Ειδική έκθεση 26/2020 με τίτλο «Θαλάσσιο περιβάλλον: Η προστασία της ΕΕ έχει μεγάλο εύρος όχι όμως και βάθος». Βλέπε επίσης την έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ – Κατάσταση στο τέλος του 2020.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

24 Εξετάσαμε το πλαίσιο που εφαρμόζει η ΕΕ προκειμένου να εμποδίζει προϊόντα που προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία να καταλήγουν στα πιάτα των πολιτών της. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από το ΕΕΣ να δημοσιεύσει έκθεση σχετικά με το θέμα αυτό το 2018 και το 2021. Εξετάσαμε επίσης τις δαπάνες και τη δράση της ΕΕ από το 2014 έως το 2020. Επιλέξαμε αυτό το θέμα λόγω του αντικτύπου της παράνομης αλιείας στη βιωσιμότητα των θαλάσσιων πόρων. Εστιάσαμε στην αποτελεσματικότητα:

- των συστημάτων ελέγχου για την πρόληψη της εισαγωγής προϊόντων παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας στην ΕΕ, εξετάζοντας μεταξύ άλλων κατά πόσον η Επιτροπή έδρασε στοχευμένα για την αντιμετώπιση των βασικών κινδύνων και κατά πόσον τα κράτη μέλη διενήργησαν αποτελεσματικούς ελέγχους·
- των συστημάτων ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο των εθνικών στόλων και υδάτων, εξετάζοντας μεταξύ άλλων κατά πόσον η χρηματοδότηση της ΕΕ εστίασε σε σημαντικούς κινδύνους και πέτυχε αποτελέσματα.

25 Στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας:

- εξετάσαμε εκθέσεις της Επιτροπής και των αρμόδιων οργανισμών, καθώς και δράσεις που σχετίζονται με τον έλεγχο και την επιβολή στον τομέα της αλιείας·
- συνομιλήσαμε με εκπροσώπους των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο της αλιείας στη Δανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και τη Σουηδία, οι οποίες επιλέχθηκαν λόγω του μεγέθους του αλιευτικού τους κλάδου και των εμπορικών ροών τους με τρίτες χώρες, του ύψους της ενωσιακής χρηματοδότησης που λαμβάνουν για τον έλεγχο, και λαμβάνοντας επίσης υπόψη την εξασφάλιση γεωγραφικής ισορροπίας·
- επισκεφθήκαμε τις σουηδικές αρχές που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο της αλιείας, και παρατηρήσαμε το έργο του σουηδικού Κέντρου Παρακολούθησης της Αλιείας, μια επιθεώρηση στην ιχθυαγορά και μια επιθεώρηση σκαφών εντός λιμένα. Λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών εξαιτίας της πανδημίας COVID-19,

κατορθώσαμε να επισκεφθούμε μόνον τη Σουηδία επιτόπου εντός του χρονικού πλαισίου των ελεγκτικών εργασιών μας·

- συγκρίναμε το πεδίο εφαρμογής και τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ με παρόμοια συστήματα στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία·
- εξετάσαμε 23 έργα σχετικά με τον έλεγχο της αλιείας, αξίας 26,9 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 με ενωσιακή χρηματοδότηση. Η επιλογή των έργων έγινε κατά τρόπο ώστε να καλύψουμε ένα ευρύ φάσμα δαπανών και επενδύσεων, όπως περιπολικά σκάφη, καινοτόμες τεχνολογίες και λειτουργικές δαπάνες.

26 Με την παρούσα έκθεση, στόχος μας είναι να συμβάλουμε στις συζητήσεις πολιτικής και στις νομικές εξελίξεις όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας.

Παρατηρήσεις

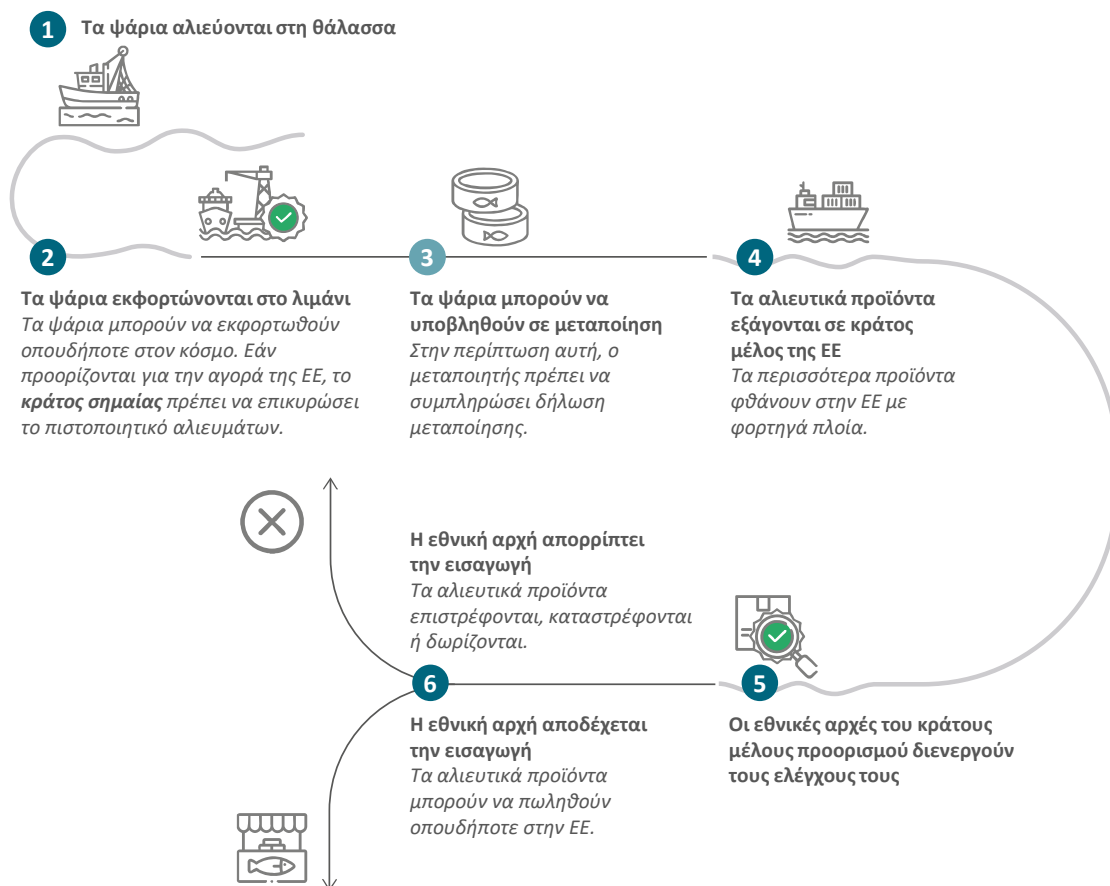
27 Οι παρατηρήσεις παρουσιάζονται σε δύο κύριες ενότητες. Η πρώτη καλύπτει το σύστημα ελέγχου των εισαγωγών αλιευτικών προϊόντων και η δεύτερη τα συστήματα ελέγχου των εθνικών στόλων και υδάτων που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη.

Αν και το σύστημα ελέγχου των εισαγωγών έχει μειώσει τους κινδύνους διάθεσης προϊόντων παράνομης αλιείας στην αγορά της ΕΕ, οι έλεγχοι των κρατών μελών είναι ανομοιογενείς

Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ βελτίωσε την ιχνηλασιμότητα και ενίσχυσε τον έλεγχο των εισαγωγών

28 Το 2008, η ΕΕ ενέκρινε τον κανονισμό για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία, δημιουργώντας το καινοτόμο καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ. Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το καθεστώς παρουσιάζονται στο [γράφημα 4](#).

Γράφημα 4 – Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων

Πηγή: ΕΕΣ.

29 Διαπιστώσαμε ότι το εν λόγω καθεστώς κάλυψε ένα σημαντικό κενό ελέγχου, καθώς πριν από την έναρξη ισχύος του δεν ελεγχόταν η νομιμότητα των εισαγόμενων αλιευτικών προϊόντων, παρά μόνο στο πλαίσιο των κανόνων που ίσχυαν σε ορισμένες περιφέρειες, που προέβλεπαν καθεστώς τεκμηρίωσης των αλιευμάτων. Βάσει του καθεστώτος, όλα τα προϊόντα θαλάσσιας αλιείας που εξάγονται στην ΕΕ πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικό αλιευμάτων επικυρωμένο από το κράτος σημαίας του αλιευτικού σκάφους. Το πιστοποιητικό επιτρέπει την ιχνηλασιμότητα των αλιευτικών προϊόντων σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού έως την είσοδο στην ΕΕ. Αποτελεί ευθύνη του κράτους σημαίας να πιστοποιεί ότι τα αλιευτικά προϊόντα δεν προέρχονται από παράνομες, αδήλωτες και ανεξέλεγκτες αλιευτικές δραστηριότητες, και να επαληθεύει τη συμμόρφωσή τους με τους ισχύοντες κανόνες διατήρησης και διαχείρισης.

30 Διενεργήσαμε συγκριτική ανάλυση προκειμένου να συγκρίνουμε το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ με παρόμοια συστήματα των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας,

του δεύτερου και του τρίτου μεγαλύτερου εισαγωγέα στον κόσμο¹⁸. Η σύγκριση αφορούσε την κάλυψη των διάφορων ειδών, τις απαιτήσεις πληροφόρησης και τους μηχανισμούς ελέγχου.

31 Στις ΗΠΑ, με το Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Εισαγωγών Θαλασσινών (Seafood Import Monitoring Program, SIMP)¹⁹ θεσπίστηκαν διαδικασίες αδειοδότησης, υποβολής στοιχείων και τήρησης αρχείων για την εισαγωγή αλιευτικών προϊόντων που χαρακτηρίζονται ως ευάλωτα στην παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία, ή στην απάτη. Αυτό αφορά 13 είδη θαλασσινών και σχεδόν το ήμισυ του συνόλου των εισαγωγών θαλασσινών στις ΗΠΑ²⁰.

32 Η Ιαπωνία δεν διαθέτει επί του παρόντος εθνικό καθεστώς τεκμηρίωσης αλιευμάτων για τα αλιευτικά προϊόντα που εισάγει, αν και εκκρεμεί η έγκριση καθεστώτος βάσει ενός νέου νόμου για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας. Αντ' αυτού, η χώρα βασίζεται σε καθεστώτα περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας²¹, στις οποίες συμβαλλόμενα μέρη είναι επίσης η ΕΕ και οι ΗΠΑ. Η ΕΕ αναγνωρίζει αυτά τα καθεστώτα τεκμηρίωσης αλιευμάτων για τα προϊόντα θαλάσσιας αλιείας που εισέρχονται στην αγορά της²².

33 Διαπιστώσαμε ότι το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ είναι το πληρέστερο όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, τις απαιτούμενες πληροφορίες και τις διαδικασίες επικύρωσης και ελέγχου.

- ο **Το καθεστώς της ΕΕ έχει την πληρέστερη κάλυψη: όλα σχεδόν τα αλιευτικά προϊόντα πρέπει να είναι ιχνηλάσιμα και πιστοποιημένα.** Σε αντίθεση με άλλα καθεστώτα, καλύπτει όλα τα μεταποιημένα και μη θαλάσσια αλιεύματα που αλιεύονται στο φυσικό τους περιβάλλον και εισάγονται από τρίτες χώρες στην αγορά της ΕΕ.
- ο **Τα καθεστώτα της ΕΕ και των ΗΠΑ προβλέπουν ευρείες απαιτήσεις πληροφόρησης που καθιστούν δυνατή τη λεπτομερή ιχνηλασιμότητα.** Οι

¹⁸ National Fisheries Marine Service, Current fisheries statistics No 2019, Japan FY2019 Trends in Fisheries FY2020 Fisheries Policy.

¹⁹ Magnuson-Stevens Fishery Conservation and Management Act' Seafood Import Monitoring Program.

²⁰ SIMP: Report to Congress Efforts to Prevent Seafood Harvested through IUU fishing.

²¹ CCSBT, ICCAT και CCAMLR.

²² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1010/2009 της Επιτροπής.

πληροφορίες που συλλέγονται στο πλαίσιο αυτών των καθεστώτων είναι σε πολλές περιπτώσεις λεπτομερέστερες από ό,τι σε εκείνα που έχουν συσταθεί από περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας.

- ο **Το καθεστώς της ΕΕ διαθέτει το πληρέστερο σύστημα επικύρωσης και ελέγχου.** Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε φορτίο πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό επικυρωμένο από το κράτος σημαίας, και οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να διενεργούν ελέγχους και επαληθεύσεις βάσει κινδύνου.

34 Στο **παράρτημα II** παρατίθενται λεπτομερέστερα στοιχεία της συγκριτικής ανάλυσής μας (η οποία κάλυψε το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ και παρόμοια συστήματα των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας).

Οι σημαντικές διαφορές ως προς την εμπέλεια και την ποιότητα των ελέγχων από τα κράτη μέλη αποδυναμώνουν το σύστημα

35 Ανά διετία, τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή του **κανονισμού για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία**. Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων στοιχείων για το Ηνωμένο Βασίλειο) ανάγονται στο 2019, όταν έκθεση υπέβαλαν όλα τα κράτη μέλη πλην του Λουξεμβούργου. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας ανέλυσε τις εκθέσεις, παρέχοντας μια επισκόπηση της εφαρμογής του κανονισμού από τα κράτη μέλη.

36 Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή, το 2019 περίπου 2 000 αλλοδαπά σκάφη, κυρίως από τη Νορβηγία, τη Βενεζουέλα και τις Φερόες Νήσους, εκφόρτωσαν τα αλιεύματά τους απευθείας σε λιμένα της ΕΕ. Τα κράτη λιμένα της ΕΕ υποχρεούνταν να επιθεωρούν τουλάχιστον το 5 % των αλιευμάτων που εκφορτώνονταν, και το μέσο ποσοστό επιθεώρησης ήταν περίπου 20 % για το σύνολο της Ένωσης, παρότι η Πολωνία και η Δανία δεν εκπλήρωσαν την απαίτηση του 5 %. Οι επιθεωρήσεις στους λιμένες συνέβαλαν στον εντοπισμό παραβάσεων στο 11 % των περιπτώσεων, κυρίως όσον αφορά τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων.

37 Τα περισσότερα εισαγόμενα αλιευτικά προϊόντα δεν εκφορτώνονται απευθείας από αλιευτικό σκάφος σε λιμένα της ΕΕ. Αντ' αυτού, εκφορτώνονται σε κάποιο άλλο μέρος του κόσμου και μεταφέρονται στην ΕΕ με φορτηγά πλοία. Ο **κανονισμός για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία** απαιτεί να διενεργούνται οι έλεγχοι στο κράτος μέλος προορισμού και όχι στο σημείο εισόδου στην ΕΕ. Εφόσον γίνουν δεκτά, τα προϊόντα μπορούν να πωληθούν οπουδήποτε στην ΕΕ. Συνεπώς, οι έλεγχοι των

κρατών μελών πρέπει να είναι αρκετά αξιόπιστοι ώστε να αποτρέπουν την άγρα του συμφερότερου σημείου ελέγχου, που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις εκμεταλλεύονται τον ασθενέστερο κρίκο του συστήματος ελέγχου. Ο κίνδυνος αυτός επισημάνθηκε από τις αρχές ελέγχου με εκπροσώπους των οποίων συνομιλήσαμε σε δύο κράτη μέλη, καθώς και σε μελέτη του 2018²³.

38 Το 2019, οι αρχές των κρατών μελών έλαβαν περίπου 285 000 πιστοποιητικά αλιευμάτων και 35 000 δηλώσεις μεταποίησης από τρίτες χώρες. Βάσει της διαχείρισης κινδύνου, ο **κανονισμός για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία** απαιτεί από τα κράτη μέλη να ελέγχουν αν:

- ο τα πιστοποιητικά αλιευμάτων είναι συμπληρωμένα και επικυρωμένα από το κράτος σημαίας (σωστή υπογραφή και σφραγίδα)·
- ο το κράτος σημαίας επιτρέπεται να εξάγει στην ΕΕ και δεν έχει χαρακτηριστεί από την ΕΕ ως μη συνεργαζόμενο στην καταπολέμηση της παράνομης αλιείας (με «κόκκινη κάρτα», βλέπε σημείο **50**), και το αλιευτικό σκάφος δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των σκαφών που επιδίδονται σε παράνομη αλιεία·
- ο τα πιστοποιητικά αλιευμάτων για τα μεταποιημένα προϊόντα αναφέρουν το ίδιο είδος και την ίδια ποσότητα με τη δήλωση μεταποίησης.

39 Τα κράτη μέλη μπορούν να διενεργούν και άλλους, λεπτομερέστερους ελέγχους (που αποκαλούνται «επαληθεύσεις»), βάσει ανάλυσης κινδύνου. Επαλήθευση απαιτείται αν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με τη γνησιότητα του πιστοποιητικού αλιευμάτων ή τη συμμόρφωση του σκάφους με τους ισχύοντες κανόνες, ή υπόνοιες για παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία.

40 Η εμβέλεια των επαληθεύσεων επαφίεται στις αρχές ελέγχου των κρατών μελών. Οι επαληθεύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν διασταύρωση της συνέπειας όλων των εγγράφων (όπως πιστοποιητικά αλιευμάτων, δηλώσεις μεταποίησης, έγγραφα μεταφοράς) ή αναζήτηση αποδεικτικών στοιχείων από εξωτερικές πηγές (έγκυρη άδεια σκάφους, άδεια αλιείας στη δηλωθείσα περιοχή αλίευσης, υπόνοια εμπλοκής του πλοιοκτήτη / πραγματικού κυρίου σε παράνομη αλιεία, συμφωνία μεταξύ των τρόπων εμπορίας και των γνωστών δραστηριοτήτων αλιείας κ.λπ.). Η επαλήθευση μπορεί επίσης να περιλαμβάνει φυσική επιθεώρηση του προϊόντος, λόγου χάριν αν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με το είδος.

²³ The impact of the EU IUU regulation on seafood trade flows.

41 Συνολικά, τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι είχαν διενεργήσει είτε στοιχειώδεις είτε λεπτομερέστερους ελέγχους στο 64 % περίπου των πιστοποιητικών αλιευμάτων που είχαν λάβει. Πέντε κράτη μέλη (Γερμανία, Λιθουανία, Μάλτα, Πορτογαλία και Σουηδία) ανέφεραν ότι είχαν διενεργήσει μόνο τους στοιχειώδεις ελέγχους, ενώ το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Ιταλία και η Ρουμανία δεν ανέφεραν καμία πληροφορία σχετικά με το θέμα αυτό.

42 Ορισμένες φορές, στο πλαίσιο της επαλήθευσης εγείρονται αμφιβολίες και οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να ζητούν πρόσθετες πληροφορίες από το κράτος σημαίας για να επιβεβαιώσουν την εγκυρότητα των εγγράφων που υπέβαλε ο εισαγωγέας. Το 2019 υπήρξαν περισσότερες από 1 000 τέτοιες περιπτώσεις σε 19 κράτη μέλη. Τέσσερα κράτη μέλη (Ουγγαρία, Ρουμανία, Σουηδία και Σλοβακία) δεν ζήτησαν πρόσθετες πληροφορίες από καμία τρίτη χώρα μεταξύ 2016 και 2019.

43 Ο **κανονισμός για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία** απαιτεί από τα κράτη μέλη να απορρίπτουν τις εισαγωγές εάν δεν λαμβάνουν κατάλληλες απαντήσεις στις ερωτήσεις τους. Η Αυστρία, η Γαλλία και η Πολωνία ανέφεραν στις ανά διετία εκθέσεις τους ότι, ενώ ορισμένες τρίτες χώρες ανταποκρίθηκαν πλήρως στα αιτήματά τους, άλλες απλώς επιβεβαίωσαν την εγκυρότητα του πιστοποιητικού και αρνήθηκαν να παράσχουν πρόσθετα έγγραφα.

44 Το 2019, οι αρχές δέκα κρατών μελών απέρριψαν 29 εισαγωγές (ποσοστό μικρότερο του 0,01 % του συνόλου των πιστοποιητικών αλιευμάτων που ελήφθησαν εκείνο το έτος), κυρίως λόγω έλλειψης έγκυρου πιστοποιητικού αλιευμάτων ή λόγω ασυνεπειών μεταξύ του εγγράφου και των προϊόντων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα προϊόντα επιστράφηκαν στη χώρα εξαγωγής.

45 Με την ανάλυση που διενεργήσαμε στα συστήματα ελέγχου για τα εισαγόμενα προϊόντα στη Δανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και τη Σουηδία, επιβεβαιώσαμε ότι η εμπέλεια και η ποιότητα των ελέγχων διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, όπως και ο βαθμός εξέλιξης των συστημάτων ΤΠ (βλέπε **πίνακα 1**). Βάσει των εν λόγω χαρακτηριστικών, τα κατατάσσουμε σε τρεις κατηγορίες: χαμηλή, μεσαία και υψηλή.

Πίνακας 1 – Έλεγχοι και επαληθεύσεις εισαγωγών σε τέσσερα κράτη μέλη

Κράτος μέλος	Εξέλιξη συστημάτων ΤΠ	Εμβέλεια και ποιότητα των ελέγχων
Δανία	ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΣΑΙΑ
	• απουσία συστήματος ΤΠ για τη διαχείριση των πιστοποιητικών αλιευμάτων ή τη διενέργεια ελέγχων • όλα τα έγγραφα λαμβάνονται σε έντυπη μορφή, σαρώνονται και καταχωρίζονται σε λογιστικό φύλλο Excel	• συστηματικός στοιχειώδης έλεγχος όλων των εισερχόμενων πιστοποιητικών αλιευμάτων, εκτός εκείνων από δύο τρίτες χώρες «χαμηλού κινδύνου» (από τις οποίες υποβάλλεται σε έλεγχο μόνο το ένα τέταρτο των εισαγωγών) • για όλα τα ελεγχόμενα έγγραφα, σύγκριση της συνοχής και της συνέπειας των πληροφοριών • έλεγχος της άδειας σκάφους όταν η εισαγωγή ειδών και η περιοχή καλύπτονται από περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης της αλιείας • συχνές φυσικές επιθεωρήσεις • τα πιστοποιητικά αλιευμάτων με σφάλματα και οι εισαγωγές από χώρες με κίτρινη κάρτα υποβάλλονται σε διεξοδική επαλήθευση (μπορεί να περιλαμβάνει επικοινωνία με τις αρχές του κράτους σημαίας) • έλεγχοι εισαγωγέων • δεν υπάρχει πρόσβαση στο τελωνειακό σύστημα
Ισπανία	ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ
	• ειδική διαδικτυακή πλατφόρμα όπου οι εισαγωγείς μπορούν να εισάγουν δεδομένα και να επισυνάπτουν σαρωμένα έγγραφα • αυτοματοποιημένοι έλεγχοι και ανάλυση κινδύνου με χρήση πολλαπλών παραμέτρων κινδύνου • ενοποίηση των τελωνειακών συστημάτων και των συστημάτων διαχείρισης/ελέγχου της παράνομης αλιείας	• συστηματικός στοιχειώδης έλεγχος όλων των εισερχόμενων πιστοποιητικών αλιευμάτων • συστηματικός έλεγχος της πληρότητας και συνοχής των εγγράφων • τα πιστοποιητικά αλιευμάτων με σφάλματα διαβιβάζονται σε εξειδικευμένη μονάδα έρευνας της παράνομης αλιείας για διεξοδικούς δευτεροβάθμιους ελέγχους • συχνά αιτήματα προς εισαγωγείς και κράτος σημαίας • δυνατότητα πραγματοποίησης φυσικών επιθεωρήσεων • συνεργασία με τα τελωνεία

Κράτος μέλος	Εξέλιξη συστημάτων ΤΠ	Εμβέλεια και ποιότητα των ελέγχων
Γαλλία	ΜΕΣΑΙΑ	ΥΨΗΛΗ
	• χρήση του τελωνειακού συστήματος, χωρίς να υπάρχει ειδική ικανότητα για τα πιστοποιητικά αλιευμάτων • με την αυτοματοποιημένη ανάλυση κινδύνου επιλέγονται τα πιστοποιητικά αλιευμάτων για διεξοδική επαλήθευση με βάση τη διασάφηση εισαγωγής • αποθήκευση σαρωμένων αντιγράφων σε διακομιστές, απουσία κεντρικής βάσης δεδομένων, τεκμηρίωση ελέγχων στο σύστημα	• συστηματικός βασικός έλεγχος όλων των εισερχόμενων πιστοποιητικών αλιευμάτων • έλεγχος πληρότητας • αποκλίσεις / υψηλός κίνδυνος ενεργοποιούν διεξοδικούς ελέγχους από εμπειρογνώμονες • περιστασιακές φυσικές επιθεωρήσεις (συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης DNA) • συχνά απευθύνονται στο κράτος σημαίας αιτήματα για επαλήθευση
Σουηδία	ΜΕΣΑΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ
	• ειδική διαδικτυακή πλατφόρμα όπου οι εισαγωγείς μπορούν να εισάγουν δεδομένα και να επισυνάπτουν σαρωμένα έγγραφα • δεν εφαρμόζεται ανάλυση κινδύνου ή αυτοματοποιημένος έλεγχος, αλλά η αρχή μπορεί να τεκμηριώνει τους ελέγχους και να επικυρώνει τα πιστοποιητικά στο σύστημα	• κανένας έλεγχος των πιστοποιητικών αλιευμάτων από μία τρίτη χώρα «χαμηλού κινδύνου» (που αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 80 % των εισαγωγών) • έλεγχος δείγματος πιστοποιητικών αλιευμάτων από τις άλλες χώρες • διενεργούνται μόνο στοιχειώδεις έλεγχοι • δεν υπάρχει πρόσβαση στη βάση δεδομένων των τελωνείων, κανένας έλεγχος των εισαγωγέων • δεν διενεργούνται φυσικές επιθεωρήσεις • δεν διενεργούνται διεξοδικοί έλεγχοι ούτε επαλήθευση από το κράτος σημαίας

Πηγή: ΕΕΣ.

Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ βασίζεται στη χρήση έντυπων, κάτι που μειώνει την αποδοτικότητα και αυξάνει τον κίνδυνο απάτης

46 Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ εξακολουθεί να βασίζεται στη χρήση έντυπων εγγράφων. Ενώ ορισμένες τρίτες χώρες (Νορβηγία, ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο) επικυρώνουν και διαβιβάζουν ηλεκτρονικά πιστοποιητικά αλιευμάτων, οι εισαγωγείς από άλλες χώρες αποστέλλουν σαρωμένα αντίγραφα εγγράφων στις αρχές των κρατών μελών.

47 Δεν υπάρχει ενωσιακή βάση δεδομένων για τα πιστοποιητικά αλιευμάτων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, και οι πληροφορίες σε ένα κράτος μέλος δεν είναι διαθέσιμες στα άλλα. Η έλλειψη ψηφιοποίησης και συστηματικής ανταλλαγής

πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών δημιουργεί πολλαπλές προκλήσεις ως προς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου:

- **Βραδύτερη επεξεργασία και μεγαλύτερος διοικητικός φόρτος:** Οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να συλλέγουν, να επεξεργάζονται και να αποθηκεύουν όλα τα πιστοποιητικά αλιευμάτων και τις δηλώσεις μεταποίησης σε έντυπη μορφή. Το 2019 τα έγγραφα αυτά ήταν περισσότερα από 300 000. Ωστόσο, η Γερμανία, η Ισπανία, η Φινλανδία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία²⁴ έχουν αναπτύξει τα δικά τους συστήματα ΤΠ, απαιτώντας από τους εισαγωγείς να εισάγουν όλα τα σχετικά δεδομένα και να επισυνάπτουν σαρωμένο αντίγραφο των εγγράφων, μειώνοντας τον διοικητικό φόρτο και τον χρόνο επεξεργασίας για τον εισαγωγέα.
- **Κίνδυνος απάτης:** Τα έγγραφα σε έντυπη μορφή που σφραγίζονται και υπογράφονται από τρίτες χώρες μπορούν να πλαστογραφηθούν ευκολότερα από τα έγγραφα που υπογράφονται ψηφιακά. Η μη ανταλλαγή πληροφοριών ανά την ΕΕ σημαίνει ότι μπορούν να υποβάλλονται δολίως διπλά πιστοποιητικά σε πολλά κράτη μέλη.
- **Χαμένη ευκαιρία για αυτοματοποίηση του ελέγχου και των διασταυρωτικών ελέγχων:** Μια ενιαία βάση δεδομένων θα επέτρεπε την εξόρυξη δεδομένων και την παραγωγή αυτοματοποιημένων ειδοποιήσεων, διασταυρώνοντας σε πραγματικό χρόνο όλα τα δεδομένα που υποβάλλονται σε όλα τα κράτη μέλη. Αν και ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει εξελιγμένα συστήματα ΤΠ με αυτοματοποιημένους ελέγχους²⁵, άλλα εξακολουθούν να εργάζονται χωρίς κανένα εργαλείο ΤΠ.

48 Για την αντιμετώπιση αυτών των ανεπαρειών, τα κράτη μέλη έχουν επανειλημμένως ζητήσει από την Επιτροπή να δημιουργήσει ένα ενωσιακό σύστημα ΤΠ για την παρακολούθηση των πιστοποιητικών αλιευμάτων και τη διευκόλυνση της επαλήθευσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ανέπτυξε το εργαλείο «CATCH» προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εντοπίζουν περιπτώσεις απάτης και καταχρήσεων του συστήματος που βασίζεται στη χρήση έντυπων εγγράφων, απλουστεύοντας παράλληλα και επιταχύνοντας τους ελέγχους και τις επαληθεύσεις.

49 Αν και το σύστημα CATCH κατέστη διαθέσιμο το 2019, κανένα κράτος μέλος δεν το χρησιμοποιεί. Οι αρχές των τεσσάρων κρατών μελών που κάλυψε ο εν προκειμένω έλεγχος εξήγησαν ότι η αναγκαιότητα ή η προστιθέμενη αξία του CATCH δεν ήταν

²⁴ Client Earth, Digitising the control of fishery product imports.

²⁵ Client Earth, Digitising the control of fishery product imports.

εμφανής, παρά μόνον αν το χρησιμοποιούσαν όλα τα κράτη μέλη. Με την πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας επιδιώκεται η χρήση του CATCH να καταστεί υποχρεωτική στην ΕΕ.

Το ενωσιακό σύστημα καρτών έχει αποδειχθεί χρήσιμο, αλλά συχνά επηρεάζει χώρες με ελάχιστες εξαγωγές αλιευμάτων στην ΕΕ και εμφανίζει κενά

50 Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων βασίζεται στην εφαρμογή αποτελεσματικών συστημάτων ελέγχου από τις τρίτες χώρες κατά την πιστοποίηση των αλιευμάτων από αλιευτικά σκάφη που φέρουν τη σημαία τους. Όταν βασικές πτυχές του συστήματος ελέγχου ενός κράτους σημαίας είναι ανεπαρκείς, τα επικυρωμένα πιστοποιητικά αλιευμάτων δεν διασφαλίζουν τη νομιμότητα των προϊόντων που εξάγονται στην ΕΕ. Για να αποφεύγεται αυτό, είναι σημαντική η διαδικασία χαρακτηρισμού χωρών ως «μη συνεργαζόμενων τρίτων χωρών», γνωστή ως «κόκκινη κάρτα» στο πλαίσιο του «συστήματος καρτών». Η λειτουργία του συστήματος καρτών παρουσιάζεται στο [γράφημα 5](#).

Γράφημα 5 – Το σύστημα καρτών

Πηγή: ΕΕΣ.

51 Η Επιτροπή ανέπτυξε αφενός, μεθοδολογία σταδιακών βημάτων για τη διοικητική συνεργασία της με τρίτες χώρες και, αφετέρου, τη διαδικασία για τον προσδιορισμό των μη συνεργαζόμενων τρίτων χωρών δυνάμει του **κανονισμού για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία**. Εξετάσαμε την εφαρμοζόμενη μεθοδολογία προκειμένου να ελέγξουμε αν η Επιτροπή εστίασε στους σωστούς κινδύνους και αν θεμελίωσε την απόφασή της σε διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια.

52 Η Επιτροπή συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με τη δράση τρίτων χωρών κατά της παράνομης αλιείας από ευρύ φάσμα πηγών, μεταξύ άλλων από τα κράτη μέλη, τον FAO, τις περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι μια τρίτη χώρα ενδέχεται να μην συμμορφώνεται με τη διεθνή αλιευτική νομοθεσία ή τις υποχρεώσεις που υπέχει ως κράτος σημαίας, παράκτιο κράτος, κράτος λιμένα ή κράτος μεταποίησης, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να κινήσει διαδικασία διοικητικής συνεργασίας με την εν λόγω χώρα προκειμένου να αξιολογήσει διεξοδικότερα την κατάσταση.

53 Η Επιτροπή αξιολογεί τη συμμόρφωση της χώρας βασιζόμενη σε ερωτηματολόγιο που αποστέλλει στις εθνικές αρχές, στις περισσότερες περιπτώσεις σε ανάλυση δείγματος πιστοποιητικών αλιευμάτων και δηλώσεων μεταποίησης της εν λόγω χώρας από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας, καθώς και σε επιτόπια αξιολόγηση / επιτόπιες αξιολογήσεις που διενεργείται/-ούνται κατόπιν συμφωνίας με τις εθνικές αρχές.

54 Εάν η Επιτροπή εντοπίσει σοβαρά προβλήματα, μπορεί να στηρίξει τη χώρα μέσω σεμιναρίων για την ανάπτυξη ικανοτήτων ή μέσω καθοδήγησης για τη βελτίωση του εθνικού συστήματος. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η χώρα πραγματοποιεί τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις, και δεν χρειάζεται να εκδοθεί επίσημη προειδοποίηση. Εάν αποδειχθεί επαρκώς η ύπαρξη σημαντικών ανεπαρειών και ο άτυπος διάλογος δεν αποφέρει αποτελέσματα, η Επιτροπή ενημερώνει τη χώρα ότι κινδυνεύει να χαρακτηριστεί «μη συνεργαζόμενη τρίτη χώρα» («κίτρινη κάρτα»).

55 Η Επιτροπή κοινοποιεί στην οικεία χώρα την απόφαση προ-χαρακτηρισμού, εκθέτοντας το σκεπτικό της (βλέπε [γράφημα 6](#)) βάσει κριτηρίων που καθορίζονται στον [κανονισμό](#). Η απόφαση αυτή συνοδεύεται από σχέδιο δράσης. Προτείνει μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, παρέχοντας αρχική προθεσμία έξι μηνών (η οποία μπορεί να παραταθεί). Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Επιτροπή εξακολουθεί να συνεργάζεται με τη χώρα και να παρέχει τεχνική συνδρομή.

Γράφημα 6 – Οι κυριότερες ανεπάρκειες που εντόπισε η Επιτροπή στις χώρες που έχουν λάβει κάρτα

 Εθνικό νομικό πλαίσιο	• Το εθνικό νομικό πλαίσιο δεν συνάδει με τις διεθνείς υποχρεώσεις • Απουσία εθνικού σχεδίου δράσης για την παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία • Απουσία ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού συστήματος κυρώσεων • Απουσία διατάξεων για τον έλεγχο των υπηκόων στη νομοθεσία
 Περιφερειακή και πολυμερής συνεργασία	• Μη επικύρωση βασικών διεθνών πράξεων • Μη συμμόρφωση με τους κανόνες των περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας • Παρουσία σκαφών σε καταλόγους παράνομης αλιείας
 Διαχείριση και διατήρηση της αλιείας	• Έλλειψη αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης • Ανεπάρκειες στη νηολόγηση, την αδειοδότηση και τις άδειες των σκαφών (σημαία ευκαιρίας) • Ελλιπής μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, ελλιπής συμμόρφωση ή/και ελλιπής εφαρμογή μέτρων διατήρησης και διαχείρισης
 Καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων και ιχνηλασιμότητα	• Μη αποδοτικοί έλεγχοι και επαληθεύσεις πριν από την επικύρωση των πιστοποιητικών αλιευμάτων και των δηλώσεων μεταποίησης • Αναξιόπιστες διαδικασίες ιχνηλασιμότητας

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών από την Επιτροπή.

56 Αν και ο προ-χαρακτηρισμός δεν συνεπάγεται κυρώσεις, η προειδοποίηση συνήθως αρκεί για να πυροδοτήσει σχετικές μεταρρυθμίσεις. Από την έναρξη εφαρμογής του συστήματος καρτών, η Επιτροπή έχει εκδώσει «κίτρινη κάρτα» σε 27 τρίτες χώρες. Σε δεκατέσσερις περιπτώσεις, η κίτρινη κάρτα άρθηκε μετά από ένα έως τέσσερα χρόνια, αφότου οι οικείες χώρες πραγματοποίησαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Εντοπίσαμε στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η κίτρινη κάρτα και η επακόλουθη συνεργασία οδήγησαν σε θετικές αλλαγές (βλέπε [πλαίσιο 1](#)).

Πλαίσιο 1 – Θετικές αλλαγές στην Ταϊλάνδη μετά την προειδοποίηση της ΕΕ

Η Ταϊλάνδη αποτελεί σημαντικό κέντρο για τη μεταποίηση του τόνου, και διαθέτει σημαντικό αλιευτικό στόλο.

Το 2011, σε αξιολόγηση της Επιτροπής επισημάνθηκαν διάφορες αδυναμίες όσον αφορά την επικύρωση των πιστοποιητικών αλιευμάτων και των δηλώσεων μεταποίησης στην Ταϊλάνδη, καθώς και ανεπάρκειες του συστήματος ελέγχου και του νομικού πλαισίου.

Η επακόλουθη συνεργασία με την Ταϊλάνδη δεν είχε ως αποτέλεσμα σημαντική πρόοδο και, ως εκ τούτου, το 2015 η Επιτροπή εξέδωσε «**κίτρινη κάρτα**».

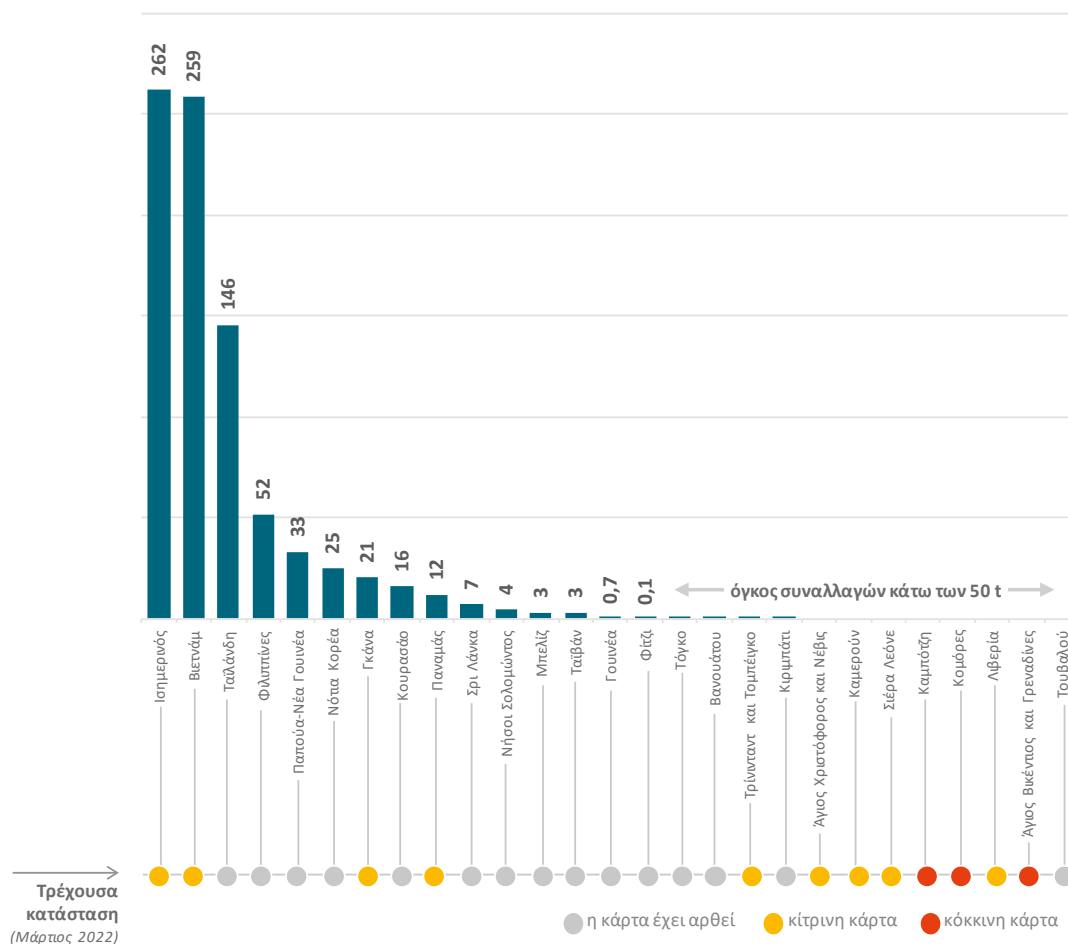
Στη συνέχεια, οι ταϊλανδικές αρχές:

- ενέκριναν νέους νόμους και κανονισμούς στον τομέα της αλιείας σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές
- επέβαλαν ποινικές κυρώσεις στις σοβαρότερες περιπτώσεις παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας
- ανέπτυξαν νέο σύστημα ελέγχου και βελτίωσαν την ιχνηλασιμότητα των εκφορτώσεων και της μεταποίησης.

Ως αποτέλεσμα, **η κίτρινη κάρτα άρθηκε** το 2019. Η Επιτροπή και οι αρχές της Ταϊλάνδης συγκρότησαν ομάδα εργασίας για την προώθηση του συνεχούς διαλόγου.

57 Ορισμένες από τις χώρες που έχουν δεχθεί κάρτες στο παρελθόν είναι σημαντικοί εμπορικοί εταίροι με μεγάλο όγκο εξαγωγών προς την ΕΕ (όπως η Ταϊλάνδη, ο Ισημερινός και το Βιετνάμ). Πολλές άλλες δεν είναι. Ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών αλιευτικών προϊόντων μεταξύ της ΕΕ και 14 από τις 27 χώρες είναι ελάχιστος έως ανύπαρκτος (βλέπε [γράφημα 7](#)). Ορισμένες δεν έχουν ενημερώσει την Επιτροπή ποιος φορέας είναι η αρχή πιστοποίησής τους και, ως εκ τούτου, δεν επιτρέπεται να εμπορεύονται αλιευτικά προϊόντα. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος εισόδου στην αγορά της ΕΕ, από τις εν λόγω χώρες, αλιευτικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες, αδήλωτες και ανεξέλεγκτες δραστηριότητες φαίνεται να είναι ελάχιστος.

Γράφημα 7 – Όγκος συναλλαγών με χώρες που έχουν δεχθεί κάρτα (σε χιλιάδες τόνους)

Σημείωση: Όγκος εμπορικών συναλλαγών σε τόνους για το έτος που προηγείται της απόφασης έκδοσης κάρτας. Στα στοιχεία που παρουσιάζονται στο παρόν γράφημα δεν συνυπολογίζεται το έμμεσο εμπόριο αλιευτικών προϊόντων από σκάφη χωρών που έχουν δεχθεί κάρτα, τα οποία διοχετεύονται σε άλλες τρίτες χώρες πριν εξαχθούν στην ΕΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat.

58 Η Επιτροπή αιτιολογεί την εστίαση στις χώρες με ελάχιστες εξαγωγές αλιευμάτων στην ΕΕ με βάση το γεγονός ότι ενεργούν ως χώρες «σημαίας ευκαιρίας» (βλέπε [πλαίσιο 2](#)). Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επιχειρήσεων και των αρμόδιων αρχών στα κράτη σημαίας, στα παράκτια κράτη, στα κράτη λιμένα και στα κράτη αγοράς σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού είναι πολλαπλές. Συνεπώς, η μη τήρηση εκ μέρους αυτών των χωρών των υποχρεώσεών τους ενέχει τον κίνδυνο παράνομων, αδήλων και ανεξέλεγκτων αλιευτικών δραστηριοτήτων, και υπονομεύει την ιχνηλασιμότητα, γεγονός που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εισαγωγή στην αγορά της ΕΕ προϊόντων που προέρχονται από παράνομη αλιεία.

Πλαίσιο 2 – Σημαίες ευκαιρίας και παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία

Στην έκθεση που δημοσίευσε το 2020 με τίτλο «Off the Hook»²⁶, το Environmental Justice Foundation (Ίδρυμα Περιβαλλοντικής Δικαιοσύνης) αποκαλύπτει την έλλειψη διαφάνειας στον παγκόσμιο αλιευτικό τομέα, χαρακτηρίζοντάς την ως βασικό παράγοντα διευκόλυνσης της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας.

Ο όρος «σημαία ευκαιρίας» αναφέρεται στη χορήγηση της σημαίας μιας χώρας σε αλλοδαπά σκάφη με αντάλλαγμα οικονομικό όφελος. Οι σημαίες ευκαιρίας δεν διασφαλίζουν την ύπαρξη πραγματικής σύνδεσης μεταξύ, αφενός, της ιδιοκτησίας και του ελέγχου του σκάφους και, αφετέρου, της χώρας σημαίας. Δίνουν σε επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποκρύπτουν την ταυτότητά τους και να αποφεύγουν τις κυρώσεις όταν επιδίδονται σε παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία, συχνά αλλάζοντας σημαίες (πρακτική γνωστή ως «flag hopping»).

Επίσης, όταν αυτές οι χώρες δεν παρακολουθούν επαρκώς τις δραστηριότητες των αλιευτικών σκαφών που φέρουν τη σημαία τους, τα ανεπαρκή συστήματα ελέγχου τους μπορεί να προσελκύσουν επιχειρηματίες που επιδίδονται σε παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία.

Συνολικά, 13 χώρες που έχουν δεχθεί κίτρινη ή κόκκινη κάρτα από την Επιτροπή χαρακτηρίστηκαν από το Ίδρυμα ως χώρες που χορηγούν σημαίες ευκαιρίας.

59 Εάν οι εθνικές αρχές δεν καταβάλουν επαρκείς προσπάθειες για τη διόρθωση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, η Επιτροπή μπορεί να χαρακτηρίσει τη χώρα ως «μη συνεργαζόμενη τρίτη χώρα» («κόκκινη κάρτα»). «Κόκκινη κάρτα» σημαίνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να απορρίπτουν όλες τις εισαγωγές αλιευτικών προϊόντων από σκάφη της εν λόγω χώρας. Μετά τον χαρακτηρισμό, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση εκτελεστικής απόφασης για καταχώριση της χώρας στον κατάλογο των «μη συνεργαζόμενων». Αυτή η απόφαση ενεργοποιεί περαιτέρω περιοριστικά μέτρα μετά την έγκρισή της, απαγορεύοντας στα σκάφη της ΕΕ να αλιεύουν στα ύδατα της εν λόγω χώρας και καταγγέλλοντας τις υφιστάμενες αλιευτικές συμπράξεις.

60 Δεν υπάρχει διεθνής νομική βάση η οποία να εμποδίζει τη μετανολόγηση αλιευτικού σκάφους ή τη δραστηριοποίηση σκαφών τρίτων χωρών στην αποκλειστική οικονομική ζώνη των χωρών που έχουν δεχθεί κάρτα. Συνεπώς, ένα κενό που

²⁶ Off the hook - How flags of convenience let illegal fishing go unpunished.

περιορίζει τον οικονομικό αντίκτυπο των κόκκινων καρτών είναι ότι τα σκάφη που φέρουν τη σημαία «μη συνεργαζόμενου» κράτους σημαίας μπορούν, παρ' όλα αυτά, να μετανηολογούνται, και τα σκάφη τρίτων χωρών εξακολουθούν να μπορούν να δραστηριοποιούνται στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της εν λόγω χώρας. Και στις δύο περιπτώσεις, τα πιστοποιημένα αλιεύματά τους μπορούν να εξαγονται νόμιμα στην ΕΕ.

61 Από τις 27 διαδικασίες που έχουν κινηθεί από το 2012, οι έξι κατέληξαν σε κόκκινη κάρτα (βλέπε παράδειγμα στο [πλαίσιο 3](#)). Τρεις από αυτές τις χώρες έχουν έκτοτε διαγραφεί από τον κατάλογο.

Πλαίσιο 3 – Μέτρα της ΕΕ κατά των Κομορών

Οι Κομόρες διαθέτουν μια τεράστια αποκλειστική οικονομική ζώνη σε μια περιοχή πλούσια σε τόνο. Το 2006, η ΕΕ και οι Κομόρες υπέγραψαν συμφωνία αλιευτικής σύμπραξης, η οποία παρείχε στα σκάφη της Ένωσης τη δυνατότητα να αλιεύουν στα ύδατα των Κομορών.

Το 2015 εκδόθηκε **κίτρινη κάρτα** για τις Κομόρες και το 2017 ακολούθησε **κόκκινη κάρτα**. Ο κύριος λόγος ήταν η αδυναμία της χώρας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της ως κράτους σημαίας.

- Οι εθνικές αρχές δεν ασκούσαν έλεγχο επί των δραστηριοτήτων του αλιευτικού στόλου της χώρας. Δεν διέθεταν πληροφορίες σχετικά με τις τοποθεσίες, τα αλιεύματα, τις εκφορτώσεις ή τις μεταφορτώσεις εκτός των υδάτων τους.
- Οι περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας είχαν κατ' επανάληψη εντοπίσει ζητήματα συμμόρφωσης και είχαν συλλέξει αποδεικτικά στοιχεία για παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες, στις οποίες εμπλέκονταν σκάφη των Κομορών κατά την περίοδο 2010-2015.
- Παρ' όλα αυτά, η χώρα δεν επέβαλλε κυρώσεις στα εμπλεκόμενα σκάφη, ενώ το νομικό πλαίσιο της δεν προέβλεπε ορισμό της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, ούτε μέτρα επιβολής και κυρώσεις.
- Οι εθνικές αρχές είχαν αναθέσει τη διαχείριση του μητρώου του αλιευτικού στόλου σε πολλούς αντιπροσώπους ανά την υφήλιο, οι οποίοι προσέφεραν «ανοιχτό νηολόγιο» ή σημαία ευκαιρίας.

Έως ότου η χώρα διαγραφεί από τον κατάλογο του Συμβουλίου και αρθεί η κόκκινη κάρτα, απαγορεύονται οι εισαγωγές αλιευτικών προϊόντων από σκάφη με σημαία Κομορών, και τα σκάφη της ΕΕ δεν επιτρέπεται να αλιεύουν στα ύδατα της χώρας.

62 Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει στο Συμβούλιο τη διαγραφή χώρας που έχει λάβει κόκκινη κάρτα από τον κατάλογο εφόσον έχουν αποκατασταθεί οι κύριες ανεπάρκειες που είχαν εντοπιστεί και υπάρχει πολιτική δέσμευση να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας και τη συμμόρφωση με το διεθνές δίκαιο.

63 Μετά την άρση της κίτρινης ή της κόκκινης κάρτας, η Επιτροπή εξακολουθεί να συνεργάζεται με τη χώρα και να διαπιστώνει τυχόν οπισθοδρόμηση. Στον Παναμά και την Γκάνα, παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή παρακολούθησε την κατάσταση μετά την άρση της κίτρινης κάρτας και διαπίστωσε μείωση των προσπαθειών για την

καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, με αποτέλεσμα οι δύο χώρες να προ-χαρακτηριστούν για δεύτερη φορά.

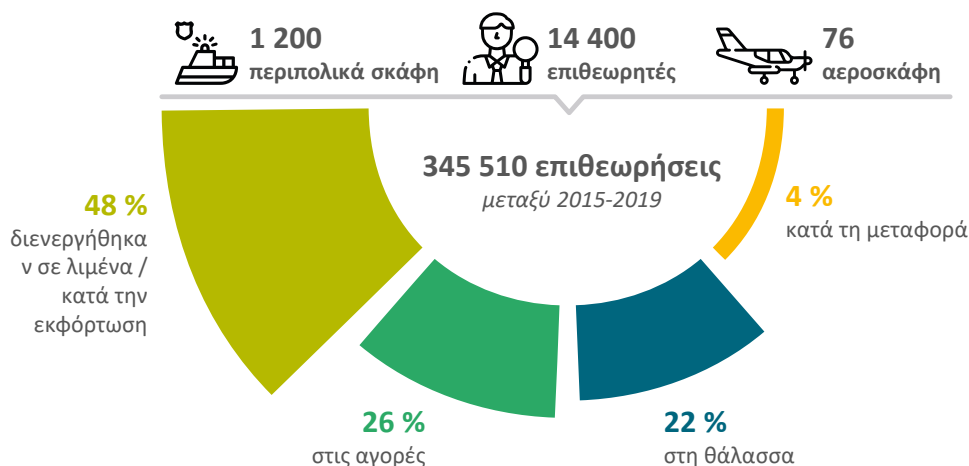
Τα κράτη μέλη εντοπίζουν παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες από εθνικούς στόλους και σε εθνικά ύδατα, αλλά οι κυρώσεις δεν είναι πάντοτε αποτρεπτικές

Στο πλαίσιο των ελέγχων των κρατών μελών επί των εθνικών στόλων και στα εθνικά ύδατα διαπιστώθηκαν παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες

64 Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την ορθή εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την κοινή αλιευτική πολιτική²⁷. Οφείλουν να ελέγχουν τις αλιευτικές δραστηριότητες στα ύδατά τους, καθώς και αυτές των αλιευτικών σκαφών που φέρουν τη σημαία τους, ανεξαρτήτως τοποθεσίας. Περίπου το 20 % των αλιευμάτων των σκαφών της ΕΕ αλιεύονται σε τρίτες χώρες ή στην ανοιχτή θάλασσα²⁸.

65 Στο [γράφημα 8](#) απεικονίζονται οι πόροι που διατίθενται για τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα ύδατα της ΕΕ ή από τον στόλο της.

Γράφημα 8 – Ικανότητα ελέγχου στην ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου.

²⁷ Κανονισμός ελέγχου.

²⁸ Αλιεία εκτός της ΕΕ.

66 Σε πέντε θαλάσσιες λεκάνες (στον Ανατολικό Ατλαντικό και τη Μεσόγειο Θάλασσα, τη Μαύρη Θάλασσα, τη Βαλτική Θάλασσα, τη Βόρεια Θάλασσα, τα δυτικά ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού), ορισμένοι τύποι αλιείας υπόκεινται σε ειδικά προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης (Specific Control and Inspection Programmes, SCIP). Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν κοινούς στόχους, προτεραιότητες και διαδικασίες για τις δραστηριότητες επιθεώρησης όλων των εμπλεκόμενων κρατών μελών. Προκειμένου να ενθαρρύνει τη στενότερη συνεργασία και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας συντονίζει κοινά σχέδια ανάπτυξης, στο πλαίσιο των οποίων επιθεωρητές από διάφορα κράτη μέλη συμμετέχουν στις επιθεωρήσεις. Το 2020, τα κράτη μέλη διενήργησαν 38 450 επιθεωρήσεις, οι οποίες γνωστοποιήθηκαν στην Υπηρεσία στο πλαίσιο των κοινών σχεδίων ανάπτυξης, ενώ διαπιστώθηκαν 2 351 παραβάσεις²⁹.

Εικόνα 1 – Περιπολικό σκάφος ναυλωμένο από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας

© Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας, 2005-2021.

²⁹ EFCA Annual Report for the year 2020.

67 Τα κράτη μέλη υποβάλλουν ανά πενταετία έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα των ελεγκτικών τους δραστηριοτήτων. Από το 2015 έως το 2019 πραγματοποίησαν 345 510 επιθεωρήσεις: σε ποσοστό 13 %³⁰ αυτών διαπιστώθηκε τουλάχιστον μία εικαζόμενη παράβαση ενώ σε ποσοστό 6 % τουλάχιστον μία εικαζόμενη σοβαρή παράβαση. Συνολικά, τα κράτη μέλη ανέφεραν 69 400 παραβάσεις κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου· το 76 % αυτών διαπιστώθηκε από τρία μόνο κράτη μέλη και το Ηνωμένο Βασίλειο: Ιταλία (46 %), Ηνωμένο Βασίλειο (12 %), Ελλάδα (11 %) και Ισπανία (8 %).

68 Στο **γράφημα 9** παρουσιάζεται ανάλυση των σοβαρών παραβάσεων ανά αλιευτική δραστηριότητα.

Γράφημα 9 – Ποσοστό σοβαρών παραβάσεων ανά κατηγορία (2015-2019)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει **στοιχείων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**.

69 Η εσφαλμένη αναφορά αλιευμάτων εξακολουθεί να αποτελεί μείζον ζήτημα για την αλιεία της ΕΕ. Μία πτυχή είναι η μη δήλωση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων (βλέπε **πλαίσιο 4**).

³⁰ Συγκεφαλαιωτική έκθεση βάσει δεδομένων που παρείχαν τα κράτη μέλη.

Πλαίσιο 4 – Παράνομες απορρίψεις και αδήλωτα αλιεύματα

Αποτελεί συνήθη πρακτική στον κλάδο της αλιείας η απόρριψη των ανεπιθύμητων αλιευμάτων στη θάλασσα. Αυτά τα αλιεύματα μπορεί να είναι ανεπιθύμητα είτε λόγω της χαμηλής εμπορικής αξίας τους είτε επειδή υπόκεινται σε ποσόστωση. Δεδομένου ότι τα περισσότερα ψάρια που απορρίπτονται δεν επιβιώνουν, ο πραγματικός αριθμός των ψαριών που πεθαίνουν είναι πολύ μεγαλύτερος από ό,τι δείχνουν τα αριθμητικά στοιχεία για τις εκφορτώσεις και τις πωλήσεις. Μια άλλη πρακτική, αυτή της διαλογής αλιευμάτων ανώτερης κατηγορίας (*high grading*), συνίσταται στην απόρριψη ψαριών με εμπορική αξία, για τα οποία το σκάφος υπόκειται σε ποσοστώσεις, με στόχο τη βελτιστοποίηση των αλιευμάτων με μεγαλύτερα δείγματα του ίδιου είδους (ανώτερη κατηγορία), τα οποία πωλούνται σε υψηλότερες τιμές.

Υποχρέωση εκφόρτωσης

Τα αλιευτικά σκάφη οφείλουν να εκφορτώνουν και να δηλώνουν όλα τα αλιεύματα ορισμένων ειδών (εκτός ορισμένων εξαιρέσεων) και να τα αφαιρούν από τις τυχόν ισχύουσες ποσοστώσεις. Στόχος είναι να ενθαρρυνθεί ο αλιευτικός κλάδος να υιοθετήσει περισσότερο επιλεκτικές αλιευτικές πρακτικές και να βοηθηθούν οι επιστήμονες στη συγκέντρωση στοιχείων που θα αποτυπώνουν με ακρίβεια την πραγματική εκμετάλλευση των ιχθυοποθεμάτων.

Έλλειψη επιβολής

Ο έλεγχος και η επιβολή δεν είναι εύκολη υπόθεση, δεδομένου ότι οι απορρίψεις δεν μπορούν εύκολα να εντοπιστούν με τις παραδοσιακές επιθεωρήσεις. Αν και ορισμένα κράτη μέλη³¹ εφαρμόζουν πιλοτικά παρακολούθηση εξ αποστάσεως, αυτό δεν γίνεται σε επαρκή κλίμακα. Εκθέσεις³² αποκαλύπτουν ότι οι παράνομες απορρίψεις είναι συνήθεις και ο βαθμός συμμόρφωσης με την υποχρέωση εκφόρτωσης χαμηλός.

Το 2021, η Επιτροπή ανέφερε «την ύπαρξη εκτεταμένης, παράνομης και μη τεκμηριωμένης απόρριψης αλιευμάτων σε αρκετές θαλάσσιες λεκάνες»³³.

³¹ Βουλγαρία, Κύπρος, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ισπανία, Κροατία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία.

³² Παραδείγματος χάριν, *Landing obligation: First study of implementation and impact on discards*, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου.

³³ Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου.

Η Επιτροπή εντόπισε σημαντικές αδυναμίες στα εθνικά συστήματα ελέγχου και έχει αρχίσει να τις αντιμετωπίζει

70 Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και την επιβολή της ορθής εφαρμογής του [κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας](#) και των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής από όλα τα κράτη μέλη³⁴. Αξιολογεί τα κράτη μέλη μέσω επαληθεύσεων, αυτόνομων επιθεωρήσεων και ελέγχων.

71 Το 2021, η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της εποπτείας της επί των κρατών μελών από το 2015 έως το 2019³⁵. Εστίασε στην ορθή ζύγιση, καταγραφή και ιχνηλασιμότητα των αλιευμάτων, στον έλεγχο της υποχρέωσης εκφόρτωσης, στην παρακολούθηση και τον έλεγχο του εξωτερικού στόλου, και στην επαλήθευση της ισχύος του κινητήρα. Όλα αυτά τα μέτρα είναι απαραίτητα για την ορθή παρακολούθηση της απορρόφησης των ποσοστώσεων και της βιωσιμότητας των πόρων.

72 Στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής «επισημάνθηκαν σημαντικές ελλείψεις» στα κράτη μέλη όπου εξετάστηκαν ο έλεγχος της ζύγισης, η καταγραφή και η ιχνηλάτηση των αλιευμάτων (Δανία, Ιρλανδία, Βέλγιο και Κάτω Χώρες). Οι ελλείψεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την υπεραλίευση και τη δήλωση ποσοτήτων αλιευμάτων που υπολείπονται των πραγματικών.

73 Η Επιτροπή λαμβάνει διορθωτικά μέτρα. Μεταξύ 2015 και 2020, η Επιτροπή κίνησε άτυπες διαδικασίες σε 34 περιπτώσεις στην ηλεκτρονική της πλατφόρμα επίλυσης προβλημάτων «EU Pilot» για την αντιμετώπιση αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα κράτη μέλη. Κατάρτισε επίσης 16 σχέδια δράσης με τα κράτη μέλη³⁶ για την αντιμετώπιση των ελλείψεων όσον αφορά την καταγραφή των αλιευμάτων, τα συστήματα επιβολής κυρώσεων, τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου, την ηλεκτρονική επικύρωση δεδομένων / τα αυτοματοποιημένα συστήματα διασταύρωσης και τις απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας.

74 Μεταξύ του 2015 και του 2021, η Επιτροπή κίνησε 11 διαδικασίες επί παραβάσει (δικαστική προσφυγή) κατά κρατών μελών σχετικά με τη μη αποτελεσματική

³⁴ Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου.

³⁵ Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου.

³⁶ Βέλγιο, Βουλγαρία, Κύπρος, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Φινλανδία, Κροατία, Ιταλία, Λιθουανία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Ρουμανία, Σουηδία (δύο φορές), Σλοβενία.

εφαρμογή της υποχρέωσης εκφόρτωσης, τον ανεπαρκή έλεγχο του εξωτερικού στόλου ή της αλιείας τους, τη μη εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων, ή τον έλεγχο των συστημάτων καταγραφής και ζύγισης των αλιευμάτων.

Τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ συνέβαλαν στην ενίσχυση του συστήματος ελέγχου

75 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας παρέσχε στήριξη για δραστηριότητες παρακολούθησης, ελέγχου και επιβολής, με συνολικό προϋπολογισμό 580 εκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.

76 Τα τελευταία στοιχεία (τέλος του 2020) δείχνουν ότι τα κράτη μέλη επέλεξαν δραστηριότητες αξίας 440 εκατομμυρίων ευρώ για μέτρα ελέγχου³⁷. Τα επιλέξιμα για χρηματοδότηση μέτρα περιλάμβαναν την εγκατάσταση και ανάπτυξη τεχνολογίας ελέγχου, τον εκσυγχρονισμό και την αγορά περιπολικών σκαφών και αεροσκαφών, τις λειτουργικές δαπάνες και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνικών ελέγχου (βλέπε [γράφημα 10](#)).

³⁷ EMFF implementation report 2020.

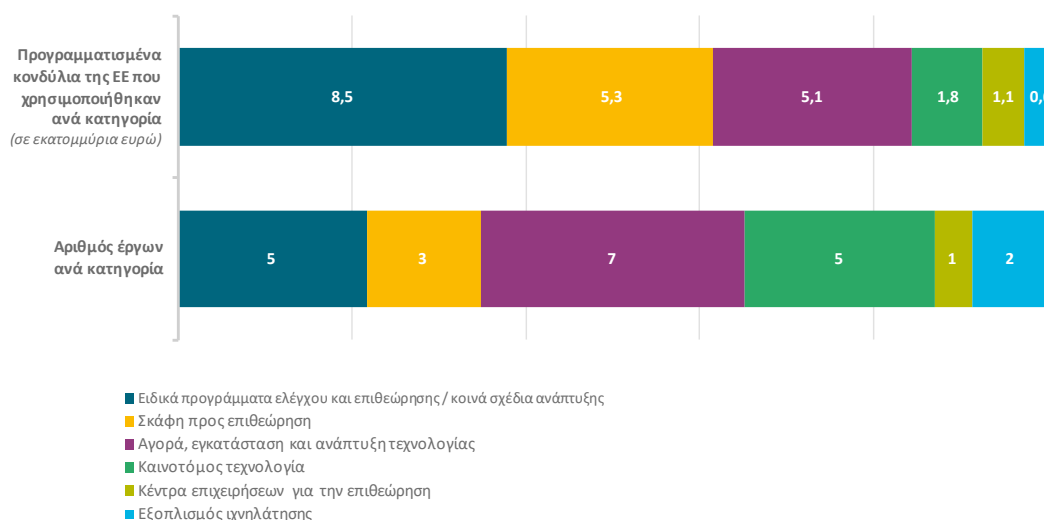
Γράφημα 10 – Δαπάνες της ΕΕ για μέτρα ελέγχου ανά κατηγορία (σε εκατομμύρια ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της έκθεσης υλοποίησης του ΕΤΘΑ για το 2020.

77 Επιλέξαμε δείγμα 23 έργων συνολικής αξίας 27 εκατομμυρίων ευρώ (με συγχρηματοδότηση 22,4 εκατομμυρίων ευρώ από την ΕΕ), που αφορούσαν δραστηριότητες ελέγχου και επιβολής στη Δανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και τη Σουηδία. Τα έργα που επιλέχθηκαν κάλυπταν την ανάπτυξη συστημάτων ΤΠ, την προμήθεια περιπολικών σκαφών, καινοτόμο τεχνολογία και λειτουργικές δαπάνες (βλέπε [γράφημα 11](#)). Από τα 23 έργα του δείγματος, 20 υλοποιήθηκαν από δημόσιους φορείς και τρία από ιδιώτες δικαιούχους.

Γράφημα 11 – Επιλεγμένα έργα ανά κατηγορία

Πηγή: ΕΕΣ.

78 Για καθένα από αυτά τα έργα, αξιολογήσαμε αν οι στόχοι ανταποκρίνονταν στις ανάγκες που είχαν προσδιοριστεί από τη διαχειριστική αρχή στα εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας ή στις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τον έλεγχο και την επιβολή³⁸.

Διενεργήσαμε έλεγχο εγγράφων για κάθε έργο, αναλύοντας τις αιτήσεις, τις διαδικασίες επιλογής, την υλοποίηση και το κόστος. Σε κάθε περίπτωση, διαπιστώσαμε ότι όλα τα έργα που επιλέχθηκαν ήταν σύμφωνα με τις εθνικές ή τις ενωσιακές προτεραιότητες, και συνέβαλαν στην ενίσχυση των συστημάτων ελέγχου των κρατών μελών.

79 Πέντε έργα του δείγματός μας, συνολικής αξίας 8,5 εκατομμυρίων ευρώ, κάλυπταν μέρος των δαπανών που συνδέονταν με τη συμμετοχή των αρχών ελέγχου σε κοινά σχέδια ανάπτυξης ή σε ειδικές δραστηριότητες ελέγχου. Με τα κονδύλια της ΕΕ χρηματοδοτήθηκαν στοιχεία όπως η συντήρηση σκαφών, οι μισθοί και τα καύσιμα για περιπολίες. Οι αρχές των κρατών μελών με τις οποίες συνομιλήσαμε επιβεβαίωσαν ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ ήταν απαραίτητη για τη στήριξη αυτών των δραστηριοτήτων. Σε ολόκληρη την ΕΕ, τα κοινά σχέδια ανάπτυξης επέτρεψαν τον εντοπισμό 2 351 παραβάσεων το 2020, όπως αναλύεται στο σημείο 66.

³⁸ Εκτελεστική απόφαση 2014/464/ΕΕ της Επιτροπής.

80 Τρία έργα, συνολικής αξίας 5,31 εκατομμυρίων ευρώ, αφορούσαν την αγορά ή την αναβάθμιση περιπολικών σκάφών. Χρηματοδοτήθηκε, μεταξύ άλλων, η αγορά ενός νέου περιπολικού σκάφους και η αντικατάσταση έξι κινητήρων σε τέσσερα σκάφη για την ακτοφυλακή της Γαλικίας, καθώς και η ανακαίνιση περιπολικού σκάφους στη Γαλλία για χρήση στον Ινδικό Ωκεανό. Επαληθεύσαμε ότι οι αρχές είχαν διοργανώσει διαδικασίες υποβολής προσφορών προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν το κόστος, καθώς και ότι τα εν λόγω σκάφη θα χρησιμοποιούνταν κυρίως για τον έλεγχο της αλιείας.

81 Επτά έργα, συνολικής αξίας 5,1 εκατομμυρίων ευρώ, αφορούσαν την αγορά, εγκατάσταση και ανάπτυξη τεχνολογίας. Αυτά συνίσταντο κυρίως σε επενδύσεις των αρχών ελέγχου σε ΤΠ, προκειμένου να βελτιωθεί η στόχευση και η εκτέλεση των ελέγχων τους. Τα έργα που επιλέξαμε περιλάμβαναν τη χρήση μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης για τον έλεγχο βάσει κινδύνου, την ανάπτυξη δικτυακού τόπου για την αναφορά παράνομων αλιευτικών δραστηριοτήτων και πολλαπλών συστημάτων ΤΠ με στόχο την ανάλυση και την ανταλλαγή αλιευτικών δεδομένων. Οι αρχές ελέγχου με εκπροσώπους των οποίων συνομιλήσαμε επιβεβαίωσαν ότι τα εργαλεία αυτά ήταν χρήσιμα για τις δραστηριότητές τους.

82 Επιλέξαμε πέντε καινοτόμα έργα, συνολικής αξίας 1,83 εκατομμυρίων ευρώ, που είχαν ως στόχο την εξεύρεση οικονομικά αποδοτικών τρόπων βελτίωσης του ελέγχου. Στο [γράφημα 12](#) κατωτέρω παρουσιάζονται τέσσερα από αυτά τα έργα.

Γράφημα 12 – Καινοτόμα σχέδια για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας

Η χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών για τον έλεγχο της αλιείας

Τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη μπορούν να είναι χρήσιμα για τον εντοπισμό αλιευτικών δραστηριοτήτων ή παράνομων παγίδων κοντά στις ακτές, σε λίμνες ή εσωτερικά ύδατα. Ωστόσο, εκείνα που είναι ικανά να εκτελούν πτήσεις μεγάλων αποστάσεων σπάνια χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο στη θάλασσα. Παρότι μπορούν να υποκαταστήσουν ακριβώς επανδρωμένα αεροσκάφη, πρέπει να είναι αρκετά ανθεκτικά ώστε να πετούν υπό αντίξοες καιρικές συνθήκες. Ένα από τα έργα που επιλέξαμε αφορούσε τη δοκιμή συγκεκριμένου μη επανδρωμένου αεροσκάφους για τον εντοπισμό παράνομων αλιευτικών δραστηριοτήτων στη Γαλλία.

Δορυφορική παρακολούθηση για τον εντοπισμό σκαφών

Όλες οι ελεγκτικές αρχές χρησιμοποιούν δορυφόρους για την παρακολούθηση της δραστηριότητας και του στίγματος των σκαφών που είναι εξοπλισμένα με σύστημα παρακολούθησης σκαφών (VMS). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι δορυφόροι χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση δεδομένων στη θάλασσα. Ένα από τα έργα που επιλέξαμε αφορούσε τη διερεύνηση ενός καινοτόμου τρόπου χρήσης της δορυφορικής επιτήρησης στις αχανείς γαλλικές περιοχές του νοτίου ημισφαιρίου και της Ανταρκτικής. Στο πλαίσιο του έργου χρησιμοποιήθηκαν φωτογραφίες που ελήφθησαν από δορυφόρο του προγράμματος Copernicus και τεχνητή νοημοσύνη για τον εντοπισμό αλιευτικών σκαφών που δραστηριοποιούνταν παράνομα.

Αυτόνομο όχημα επιφάνειας

Ένα από τα έργα που επελέγησαν αφορούσε τον σχεδιασμό και τη δοκιμή στην Ισπανία ενός αυτόνομου οχήματος επιφάνειας που τροφοδοτείται με καθαρή ενέργεια. Χάρη στους πολλαπλούς αισθητήρες του, αυτό το μη επανδρωμένο σκάφος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ωκεάνια έρευνα, παρέχοντας παράλληλα στην ακτοφυλακή ένα διακριτικό και αυτόνομο σύστημα επιτήρησης.

Ηλεκτρονική παρακολούθηση εξ αποστάσεως

Ένα από τα έργα που επελέγησαν αφορούσε την ανάπτυξη και δοκιμή από τη Δανία ενός ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης εξ αποστάσεως για τον καλύτερο έλεγχο της υποχρέωσης εκφόρτωσης. Δεκατέσσερα κράτη μέλη δοκιμάζουν επί του παρόντος συστήματα που συνδυάζουν τη χρήση συσκευών λήψης και ανιχνευτών, ώστε να λαμβάνουν και να αναλύουν εικόνες των αλιευμάτων που μεταφέρονται επί των σκαφών, και να διασφαλίζουν ότι τα παρεμπόδιστα αλιεύματα δεν απορρίπτονται παράνομα.

Πηγή: ΕΕΣ.

83 Άλλα έργα που επιλέχθηκαν αφορούσαν την αγορά εμπορευματοκιβωτίων για την αποθήκευση κατασχεθέντος εξοπλισμού, όπως παράνομων εργαλείων, την

κατασκευή κέντρων επιχειρήσεων για επιθεωρητές αλιείας, και επενδύσεις από ιδιωτικούς φορείς σε συστήματα ιχνηλασιμότητας.

Οι κυρώσεις που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη ποικίλλουν και δεν είναι πάντοτε αποτρεπτικές

84 Στο προοίμιο του [κανονισμού για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία](#) αναγνωρίζεται ότι ο σταθερά υψηλός αριθμός σοβαρών παραβάσεων των κανόνων της αλιευτικής πολιτικής στα ύδατα της ΕΕ ή από επιχειρήσεις της ΕΕ οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις ανεπαρκώς αποτρεπτικές κυρώσεις των κρατών μελών. Αναφέρεται επίσης ότι η μεγάλη διαφοροποίηση των κυρώσεων στα κράτη μέλη ενθάρρυνε τους παραβάτες επιχειρηματίες να προτιμούν τα θαλάσσια ύδατα ή το έδαφος των περισσότερο επιεικών κρατών μελών. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η αδυναμία, ο κανονισμός εισήγαγε διατάξεις για την ενίσχυση και την εναρμόνιση των κυρώσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

85 Οι κανόνες της ΕΕ για τις κυρώσεις ισχύουν για όλες τις «σοβαρές παραβάσεις». Εναπόκειται στις αρχές κάθε κράτους μέλους να καθορίσουν αν μια συγκεκριμένη παράβαση πρέπει να θεωρηθεί σοβαρή, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια όπως η προκληθείσα ζημία, η αξία της, η έκτασή της και τυχόν προηγούμενες παραβάσεις. Οι σοβαρές παραβάσεις αφορούν παράνομες δραστηριότητες, όπως η αλιεία χωρίς άδεια ή έγκριση, η μη δήλωση αλιευμάτων, η αλιεία σε απαγορευμένη περιοχή ή χωρίς κατανομή ποσοστώσεων, και η χρήση παράνομων εργαλείων³⁹. Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση εκφόρτωσης μπορεί επίσης να θεωρηθεί σοβαρή παράβαση⁴⁰.

86 Οι κανόνες της ΕΕ απαιτούν από τα κράτη μέλη να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για όλες τις σοβαρές παραβάσεις. Μια βασική αρχή είναι ότι το συνολικό ύψος των κυρώσεων πρέπει να «αφαιρ[εί] ουσιαστικά από τους υπεύθυνους κάθε οικονομικό όφελος που προκύπτει από τις σοβαρές τους παραβάσεις». Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η αξία της ζημίας που προκαλείται στους αλιευτικούς πόρους και στο θαλάσσιο περιβάλλον.

87 Προκειμένου να προωθηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ, νομοθετήθηκε ένα σύστημα κυρώσεων για σοβαρές παραβάσεις. Όταν διαπιστώνεται

³⁹ [Κανονισμός για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία](#).

⁴⁰ [Κανονισμός ελέγχου](#).

σοβαρή παράβαση, οι αρχές πρέπει να επιβάλουν βαθμούς ποινής στον κάτοχο της άδειας αλιείας και στον πλοίαρχο του σκάφους. Πάνω από ένα συγκεκριμένο όριο, που ορίζεται στον κανονισμό, η άδεια αναστέλλεται ή ανακαλείται.

88 Το 2019 η Επιτροπή διεξήγαγε μελέτη σχετικά με τα συστήματα κυρώσεων όλων των κρατών μελών για παραβάσεις των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής⁴¹. Η μελέτη βασίζεται σε στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις αρχές των κρατών μελών και καλύπτουν την περίοδο 2015 έως 2019. Στη μελέτη επισημάνθηκαν πολλές θετικές διαπιστώσεις.

- ο Η συντριπτική πλειονότητα (92 %) των σοβαρών παραβάσεων που εντοπίστηκαν οδήγησαν σε έρευνα ή δίωξη.
- ο Στο 92 % των παραβάσεων που διερευνήθηκαν ή σε σχέση με τις οποίες κινήθηκαν δίωξεις επιβλήθηκαν κυρώσεις.
- ο Ο απαιτούμενος χρόνος επιβολής ήταν συνήθως σύντομος, καθώς οι κυρώσεις για σοβαρές παραβάσεις επιβάλλονταν εντός δέκα μηνών κατά μέσο όρο από τον εντοπισμό της παράβασης. Στις περιπτώσεις των κρατών μελών που χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο ποινικές αντί για διοικητικές διαδικασίες, αυτό το χρονικό διάστημα ήταν μεγαλύτερο.

89 Στη μελέτη επισημάνθηκαν επίσης πολυάριθμες αποκλίσεις στην εφαρμογή των κυρώσεων από τα κράτη μέλη, οι οποίες υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου και τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Αυτές παρατίθενται παρακάτω:

- ο σημαντική διαφορά στο ποσοστό των παραβάσεων που χαρακτηρίζονται «σοβαρές» λόγω της εφαρμογής διαφορετικών κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο· ως εκ τούτου, για αυτές τις παραβάσεις επιβάλλονται διαφορετικές κυρώσεις·
- ο σημαντική διαφοροποίηση των προστίμων που προβλέπονται στις εθνικές νομοθεσίες, με τα ανώτατα ποσά να κυμαίνονται από 1 624 ευρώ (Ρουμανία) έως 600 000 ευρώ (Ισπανία) για διοικητικές κυρώσεις και από 10 224 ευρώ (Βουλγαρία) έως 16 000 000 ευρώ (Εσθονία) για ποινικές κυρώσεις. Στην πράξη, το μέσο πρόστιμο για παρόμοια παράβαση κυμαινόταν από περίπου 200 ευρώ (Κύπρος, Λιθουανία και Εσθονία) έως πάνω από 7 000 ευρώ (Ισπανία). Σε ορισμένα κράτη μέλη, των οποίων οι αλιευτικοί στόλοι περιλαμβάνουν μεγάλα

⁴¹ [Study on the sanctioning systems of Member States for infringements to the rules of the common fisheries policy.](#)

σκάφη ή δραστηριοποιούνται εκτός των υδάτων της ΕΕ (Ελλάδα, Λιθουανία, Λετονία), τα ανώτατα πρόστιμα είναι πολύ χαμηλά σε σχέση με το επίπεδο δραστηριότητας, εγείροντας αμφιβολίες ως προς την αναλογικότητα και το αποτρεπτικό τους αποτέλεσμα·

- ο ορισμένα κράτη μέλη (Κύπρος, Λιθουανία, Ρουμανία) συχνά εκδίδουν προειδοποιήσεις αντί της επιβολής προστίμου για μη σοβαρές παραβάσεις, ενώ άλλα (Δανία, Ισπανία) κάνουν το ίδιο ακόμη και για σοβαρές παραβάσεις·
- σημαντική διαφοροποίηση στη χρήση των συνοδευτικών κυρώσεων (π.χ. δήμευση αλιευτικών προϊόντων / παράνομων εργαλείων, αναστολή της άδειας αλιείας), οι οποίες επιβάλλονταν συχνά μόνο από ορισμένα κράτη μέλη (Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες)·
- σημαντική διαφοροποίηση στην εφαρμογή του συστήματος βαθμών ποινής, καθώς ορισμένα κράτη μέλη (Ελλάδα, Ρουμανία, Κροατία, Ιρλανδία) δεν επιβάλλουν ποτέ ή επιβάλλουν σπάνια βαθμούς για σοβαρές παραβάσεις (κατά παράβαση του [κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας](#)).

90 Βάσει της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της μελέτης αυτής και των ελεγκτικών εργασιών μας, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι όροι ανταγωνισμού στην ΕΕ δεν είναι ισότιμοι. Σοβαρότερο όλων είναι το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι κυρώσεις δεν είναι αναλογικές προς το οικονομικό όφελος που προκύπτει από τις παραβάσεις και δεν επαρκούν για να λειτουργήσουν αποτρεπτικά. Αυτό είναι άδικο για τους νομοταγείς επιχειρηματίες και δημιουργεί κίνδυνο διαρκούς μη συμμόρφωσης.

91 Στην πρόταση που υπέβαλε το 2018 για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας, η Επιτροπή πρότεινε ορισμένες αλλαγές στην ισχύουσα νομοθεσία με σκοπό τη μεγαλύτερη εναρμόνιση των κυρώσεων για παραβάσεις της κοινής αλιευτικής πολιτικής σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν περισσότερο συγκεκριμένα κριτήρια για τον προσδιορισμό της σοβαρότητας των παραβάσεων, αυτόματο χαρακτηρισμό ορισμένων παραβάσεων ως σοβαρών και θέσπιση εναρμονισμένων ελάχιστων και μέγιστων κυρώσεων για σοβαρές παραβάσεις.

Συμπεράσματα και συστάσεις

92 Η παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία εξαντλεί τα ιχθυαποθέματα, αποτελώντας μία από τις μεγαλύτερες απειλές παγκοσμίως για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, υπονομεύοντας τις προσπάθειες για βιώσιμη διαχείριση της αλιείας και ωθώντας ορισμένα από αυτά τα ιχθυαποθέματα στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Η καταπολέμηση της παράνομης αλιείας πρέπει να παρέχει στους καταναλωτές της ΕΕ εγγύηση ότι τα προϊόντα που καταναλώνουν δεν προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία. Ωστόσο, αν και αναγκαία, η διασφάλιση της νομιμότητας ενός προϊόντος δεν επαρκεί για να διασφαλίσει ότι προέρχεται από βιώσιμη πηγή.

93 Εξετάσαμε τις δαπάνες και τις δράσεις της ΕΕ που έχουν ως στόχο να αποτρέψουν τη διάθεση προϊόντων παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας στους πολίτες της ΕΕ. Καλύψαμε τα συστήματα ελέγχου για την πρόληψη της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας στην ΕΕ και τα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών για τον έλεγχο των εθνικών στόλων και υδάτων.

94 Συνολικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας είναι εν μέρει αποτελεσματικά. Αν και μετριάζουν τον κίνδυνο, η αποτελεσματικότητά τους μειώνεται λόγω της ανομοιογένειας των ελέγχων και των κυρώσεων σε επίπεδο κρατών μελών.

95 Το 2008 η ΕΕ ενέκρινε τον κανονισμό για την παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία, με τον οποίο θεσπίστηκε το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ. Διαπιστώσαμε ότι το καθεστώς αυτό βελτίωσε την ιχνηλασιμότητα και ενίσχυσε τον έλεγχο των εισαγωγών (σημεία [28-29](#)). Σε σύγκριση με παρόμοια συστήματα, το καθεστώς της ΕΕ είναι το πληρέστερο όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, τις απαιτούμενες πληροφορίες και τις διαδικασίες επικύρωσης και ελέγχου (σημεία [30-34](#)).

96 Οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να διενεργούν ελέγχους βάσει κινδύνου για να διασφαλίζουν ότι όλες οι εισαγωγές συνοδεύονται από έγκυρα πιστοποιητικά αλιευμάτων, επαληθεύοντας τις πληροφορίες που περιέχονται σε κάθε πιστοποιητικό. Διαπιστώσαμε ότι οι σημαντικές διαφορές ως προς την εμπέλεια και την ποιότητα των ελέγχων και των επαληθεύσεων από τα κράτη μέλη υπονόμωσαν την αποτελεσματικότητα του συστήματος και είχαν ως αποτέλεσμα κίνδυνο

εκμετάλλευσης του ασθενέστερου κρίκου από τους επιχειρηματίες της αλιείας (σημεία [35-45](#)).

97 Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ εξακολουθεί να βασίζεται στη χρήση έντυπων εγγράφων. Δεν υπάρχει ενωσιακή βάση δεδομένων στην οποία να καταχωρίζονται όλα τα πιστοποιητικά αλιευμάτων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, γεγονός που μειώνει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου και δημιουργεί κίνδυνο απάτης. Η Επιτροπή ανέπτυξε ένα ψηφιακό εργαλείο και το έθεσε στη διάθεση όλων των κρατών μελών το 2019, αυτά όμως δεν το χρησιμοποιούν. Η πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας έχει ως σκοπό να καταστήσει τη χρήση του CATCH υποχρεωτική στην ΕΕ (σημεία [46-49](#)).

98 Όταν βασικές πτυχές του συστήματος ελέγχου ενός κράτους σημαίας είναι ανεπαρκείς, τα επικυρωμένα πιστοποιητικά αλιευμάτων δεν μπορούν να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα που εξάγονται στην ΕΕ δεν προέρχονται από παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία. Ο χαρακτηρισμός χωρών ως «μη συνεργαζόμενων τρίτων χωρών», διαδικασία γνωστή ως «κόκκινη κάρτα» στο πλαίσιο του «συστήματος καρτών», είναι απαραίτητος για την αποτροπή της εισόδου παράνομων προϊόντων στην αγορά. Διαπιστώσαμε ότι το σύστημα καρτών είχε αποδειχθεί χρήσιμο, αποτελώντας κινητήριο μοχλό για μεταρρυθμίσεις στις περισσότερες από τις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες. Αν και συχνά επηρεάζει χώρες των οποίων οι εξαγωγές αλιευμάτων στην ΕΕ είναι ελάχιστες, αυτές συχνά ενεργούν ως χώρες «σημαίας ευκαιρίας» και, ως εκ τούτου, δημιουργούν κίνδυνο παράνομης αλιείας (σημεία [50-63](#)).

Σύσταση 1 – Παρακολούθηση της ενίσχυσης των συστημάτων ελέγχου των κρατών μελών για την αποτροπή της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας, και λήψη των αναγκαίων μέτρων

Προκειμένου να ενισχυθεί ο έλεγχος των εισαγόμενων προϊόντων, η Επιτροπή πρέπει να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη με σκοπό:

- α) να συνεχιστεί η ψηφιοποίηση του καθεστώτος πιστοποίησης αλιευμάτων και να αναπτυχθούν αυτοματοποιημένοι έλεγχοι και προειδοποιήσεις κινδύνου για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων ελέγχου·
- β) να επιδιωχθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή των κριτηρίων διαπίστωσης κινδύνου και να παρακολουθείται κατά πόσον οι έλεγχοι και οι επαληθεύσεις των κρατών μελών εστιάζουν στους κινδύνους που έχουν διαπιστωθεί·
- γ) να βεβαιώνεται ότι η εμπέλεια και η ποιότητα των ελέγχων που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη επαρκούν για την αντιμετώπιση των κινδύνων, και να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε ανεπαρειών.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2026

99 Τα κράτη μέλη πρέπει να ελέγχουν τις αλιευτικές δραστηριότητες στα ύδατά τους, καθώς και εκείνες που ασκούνται εκτός αυτών από αλιευτικά σκάφη που φέρουν τη σημαία τους. Τα στοιχεία δείχνουν ότι κατά τους εθνικούς ελέγχους διαπιστώνονταν συχνά περιπτώσεις παράνομων αλιευτικών δραστηριοτήτων, αν και περίπου το 75 % του συνόλου των παραβάσεων που αναφέρθηκαν είχαν εντοπιστεί από τρία κράτη μέλη και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η εσφαλμένη δήλωση αλιευμάτων είναι η συνηθέστερη παράβαση από τον στόλο της ΕΕ, ακολουθούμενη από την αλιεία σε απαγορευμένες περιοχές ή χωρίς κατανομή ποσοστώσεων, και με χρήση παράνομων εργαλείων. Υπάρχουν άφθονα στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η επιβολή της υποχρέωσης εκφόρτωσης δεν είναι εύκολη υπόθεση ότι εξακολουθούν να πραγματοποιούνται παράνομες απορρίψεις στη θάλασσα (σημεία [64-69](#)).

100 Κατά τις εργασίες της Επιτροπής εντοπίστηκαν σημαντικές ανεπάρκειες στον έλεγχο ορισμένων κρατών μελών όσον αφορά τη ζύγιση, την καταγραφή και την ιχνηλασιμότητα των αλιευμάτων. Οι ανεπάρκειες αυτές έχουν οδηγήσει σε υπεραλίευση και δήλωση ποσοτήτων αλιευμάτων που υπολείπονται των πραγματικών, και η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπισή τους (σημεία [70-74](#)).

101 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας παρείχε στήριξη για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιβολή, με συνολικό προϋπολογισμό 580 εκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Επιλέξαμε δείγμα 23 έργων που αφορούσαν τον έλεγχο και την επιβολή σε τέσσερα κράτη μέλη. Διαπιστώσαμε ότι τα έργα αυτά ήταν σύμφωνα με τις καθορισμένες εθνικές ή ενωσιακές προτεραιότητες και συνέβαλαν στην ενίσχυση του συστήματος ελέγχου (σημεία [75-83](#)).

102 Το πλαίσιο της ΕΕ απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για όλες τις σοβαρές παραβάσεις. Μια βασική αρχή είναι ότι το συνολικό ύψος των κυρώσεων πρέπει να «αφαιρεί ουσιαστικά από τους υπεύθυνους κάθε οικονομικό όφελος που προκύπτει από τις σοβαρές τους παραβάσεις» (σημεία [84-87](#)).

103 Η συντριπτική πλειονότητα των σοβαρών παραβάσεων που εντοπίστηκαν οδήγησαν σε έρευνα ή δίωξη με αποτέλεσμα την ταχεία επιβολή κυρώσεων. Ωστόσο, η βαρύτητα των κυρώσεων διέφερε σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών για παρόμοιες παραβάσεις. Από τη σύγκριση της εφαρμογής των κυρώσεων στα εθνικά συστήματα διαπιστώθηκε έλλειψη ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην ΕΕ. Σοβαρότερο όλων είναι το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι κυρώσεις δεν είναι αναλογικές προς το οικονομικό όφελος που προκύπτει από τις παραβάσεις, και δεν είναι αποτρεπτικές (σημεία [88-91](#)).

Σύσταση 2 – Διασφάλιση της επιβολής αποτρεπτικών κυρώσεων από τα κράτη μέλη σε περιπτώσεις παράνομης αλιευτικής δραστηριότητας

Η Επιτροπή πρέπει να εργαστεί με στόχο την ομοιόμορφη και αποτελεσματική εφαρμογή ενός συστήματος αποτρεπτικών κυρώσεων για την παράνομη αλιεία σε όλα τα κράτη μέλη:

- α) ελέγχοντας ότι τα κράτη μέλη επιβάλλουν κυρώσεις για σοβαρές παραβάσεις·
- β) ελέγχοντας ότι το ποσό που αντιστοιχεί στην κύρωση που επιβάλλουν τα κράτη μέλη δεν είναι μικρότερο από το οικονομικό όφελος που προκύπτει από την

παράβαση και ότι η κύρωση είναι επαρκώς αποτρεπτική ώστε να προλαμβάνεται η υποτροπή·

- γ) ελέγχοντας ότι η εφαρμογή του συστήματος βαθμών ποινής γίνεται κατά τρόπο εναρμονισμένο σε όλα τα κράτη μέλη.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2024

- δ) λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε ανεπαρειών.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2026

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει η Joëlle Elvinger, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 14ης Ιουλίου 2022.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner Lehne
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Διεθνείς νομικά μέσα για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας

FAO

ΟΗΕ

Παράρτημα II – Συγκριτική ανάλυση του καθεστώτος πιστοποίησης αλιευμάτων της ΕΕ με παρόμοια συστήματα των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας

Κάλυψη	Απαιτήσεις πληροφόρησης	Σύστημα επικύρωσης και ελέγχου
Το καθεστώς της ΕΕ προσφέρει την πληρέστερη κάλυψη: όλα τα αλιευτικά προϊόντα πρέπει να είναι ιχνηλάσιμα και πιστοποιημένα. - Το καθεστώς της ΕΕ καλύπτει όλα τα μεταποιημένα και μη θαλάσσια αλιεύματα που αλιεύονται στο φυσικό τους περιβάλλον και εισάγονται από τρίτες χώρες στην αγορά της ΕΕ (με ορισμένες εξαιρέσεις για προϊόντα ήσσονος σημασίας στο πλαίσιο καταπολέμησης της παράνομης αλιείας), καθώς και από χώρες της ΕΕ εάν επανεισάγονται μετά από μεταποίηση εκτός της ΕΕ. - Το πρόγραμμα παρακολούθησης θαλασσινών των ΗΠΑ (SIMP) καλύπτει 13 είδη θαλασσινών που χαρακτηρίζονται ως τα πλέον ευάλωτα στην παράνομη, αδήλωση και ανεξέλεγκτη αλιεία, και στην απάτη στον τομέα των ιχθυοπροϊόντων. Αυτό αντιπροσωπεύει σχεδόν το ήμισυ του	Τα καθεστώτα της ΕΕ και των ΗΠΑ προβλέπουν εκτενείς απαιτήσεις πληροφόρησης που καθιστούν δυνατή τη λεπτομερή ιχνηλασιμότητα. - Όλα τα συστήματα απαιτούν τη συλλογή βασικών πληροφοριών για τα προϊόντα: σκάφος, σημαία, είδη και ποσότητες που έχουν αλιευθεί. - Μόνο τα συστήματα της ΕΕ και των ΗΠΑ απαιτούν πληροφορίες σχετικά με το βάρος των μεταποιημένων αλιευμάτων. - Το καθεστώς CCAMLR είναι το μόνο που δεν απαιτεί πληροφορίες σχετικά με την ακριβή περιοχή αλίευσης (αποδεχόμενο την ένδειξη «ανοιχτή θάλασσα» ή «αποκλειστική οικονομική ζώνη του παράκτιου κράτους»), τα χρησιμοποιηθέντα αλιευτικά εργαλεία και τη μέθοδο.	Το καθεστώς της ΕΕ προβλέπει το πληρέστερο σύστημα επικύρωσης και ελέγχου (πιστοποίηση από το κράτος σημαίας και έλεγχοι από τις εθνικές αρχές στον προορισμό της ΕΕ). - Στις ΗΠΑ, υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της νομιμότητας των προϊόντων είναι οι εισαγωγείς. Το κράτος σημαίας δεν είναι αρμόδιο για την επικύρωση των πληροφοριών που παρέχουν οι επιχειρηματίες της αλιείας. Οι αρχές ελέγχου της αλιείας διενεργούν τόσο δειγματοληπτικούς όσο και στοχευμένους ελέγχους των προϊόντων θαλάσσιας αλιείας που καλύπτονται από το πρόγραμμα⁴⁷. - Στην ΕΕ, κάθε φορτίο πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό επικυρωμένο από το κράτος σημαίας. Επιπλέον, οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εισαγωγές αλιευτικών προϊόντων συνοδεύονται από έγκυρο πιστοποιητικό

⁴⁷ Compliance Guide for the Seafood Import Monitoring Program.

Κάλυψη	Απαιτήσεις πληροφόρησης	Σύστημα επικύρωσης και ελέγχου
συνόλου των εισαγωγών θαλασσινών στις ΗΠΑ⁴². Επί του παρόντος, η Ιαπωνία παρακολουθεί τα τέσσερα είδη που καλύπτονται από περιφερειακά συστήματα: τον τόνο του νοτίου ημισφαιρίου, τον τόνο του Ατλαντικού, τον μπακαλιάρο της Ανταρκτικής και τον μπακαλιάρο της Παταγονίας⁴³. Με νέο νόμο θα θεσπιστεί καθεστώς τεκμηρίωσης αλιευμάτων για άλλα είδη που θεωρούνται ευάλωτα εισαγόμενα θαλασσινά⁴⁴. Αρχικά, θα εφαρμοστεί σε τέσσερα είδη με δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής.	- Τα καθεστώτα ICCAT και CCSBT δεν απαιτούν πληροφορίες σχετικά με τις άδειες αλιείας, τον αναγνωριστικό αριθμό σκάφους ή τον λιμένα εκφόρτωσης. - Το καθεστώς της ΕΕ βασίζεται κυρίως στη χρήση έντυπων εγγράφων. Το καθεστώς των ΗΠΑ απαιτεί από τους εισαγωγείς να δηλώνουν τα βασικά δεδομένα σε ένα εθνικό σύστημα, τηρώντας έντυπα ή ηλεκτρονικά αρχεία. Ενώ το ICCAT και το CCAMLR χρησιμοποιούν ψηφιακά συστήματα⁴⁵, το CCSBT δεν έχει ακόμη ψηφιοποιηθεί πλήρως⁴⁶.	αλιευμάτων, και να διενεργούν ελέγχους και επαληθεύσεις βάσει κινδύνου. Κάθε περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης έχει τους δικούς της κανόνες ελέγχου και επικύρωσης. Τόσο η CCAMLR⁴⁸ όσο και η ICCAT⁴⁹ απαιτούν από τα κράτη σημαίας να πιστοποιούν τα αλιεύματα. Τα μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρχές τους εξετάζουν τα έγγραφα κάθε φορτίου. Τα μέλη της CCSBT⁵⁰ πρέπει να διενεργούν ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων επιθεωρήσεων των σκαφών, των εκφορτώσεων και, όπου είναι δυνατόν, των αγορών, ώστε να επικυρώνουν τις πληροφορίες που περιέχονται στα έγγραφα.

⁴² SIMP Report to Congress Efforts to Prevent Seafood Harvested through IUU fishing.

⁴³ A comparative study of key data elements in import control schemes aimed at tackling IUU fishing in the top three seafood markets.

⁴⁴ Japan to Require Catch Documents for Imports of Vulnerable Marine Species.

⁴⁵ Recommendation by ICCAT on an electronic Bluefin Tuna Catch Documentation Programme (eBCD).

⁴⁶ Resolution on the implementation of a CCSBT Catch Documentation Scheme.

⁴⁸ Conservation Measure 10-05 (2018), Catch Documentation Scheme for *Dissostichus* spp.

⁴⁹ Recommendation 18-13 by ICCAT on an ICCAT Bluefin Tuna Catch Documentation program.

⁵⁰ Resolution on the Implementation of a CCSBT Catch Documentation Scheme.

Συντομογραφίες

ΕΤΘΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας

ΠΑΑ: Παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη

CCAMLR: Επιτροπή για τη διατήρηση των έμβιων θαλάσσιων πόρων της Ανταρκτικής

CCSBT: Επιτροπή για τη διατήρηση του τόνου νοτίου ημισφαιρίου

ΕFCA: Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας

FAO: Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας

ICCAT: Διεθνής επιτροπή για τη διατήρηση των θυννοειδών του Ατλαντικού

Γλωσσάριο

Αποκλειστική οικονομική ζώνη: Θαλάσσια ζώνη που εκτείνεται ακριβώς μετά τα χωρικά ύδατα μιας παράκτιας χώρας, στην οποία η εν λόγω χώρα έχει ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις δυνάμει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας: Ταμείο της ΕΕ που υποστηρίζει τους αλιείς στη μετάβαση προς τη βιώσιμη αλιεία, καθώς και τις παράκτιες κοινότητες για τη διαφοροποίηση των οικονομιών τους.

Καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων: Απαίτηση σύμφωνα με την οποία όλα τα προϊόντα αλιείας που εξάγονται στην ΕΕ πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικό επικυρωμένο από το κράτος σημαίας του αλιευτικού σκάφους, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι προέρχονται από νόμιμα αλιεύματα.

Κοινή αλιευτική πολιτική: Το πλαίσιο της ΕΕ για τη διαχείριση των αλιευμάτων και της αλιείας, σκοπός του οποίου είναι η διασφάλιση βιώσιμων αλιευτικών αποθεμάτων και σταθερού εισοδήματος για την αλιευτική κοινότητα.

Κοινό σχέδιο ανάπτυξης: Ρυθμίσεις ελέγχου και επιθεώρησης για τις αλιευτικές περιοχές προτεραιότητας, με τη χρήση πόρων που συγκεντρώνονται από τα κράτη μέλη.

Κράτος σημαίας: Κράτος νηολόγησης ποντοπόρου πλοίου.

Περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης της αλιείας: Διακυβερνητική οργάνωση εξουσιοδοτημένη να θεσπίζει μέτρα διατήρησης και διαχείρισης της αλιείας σε διεθνή ύδατα.

Σύστημα καρτών: Η μέθοδος που εφαρμόζει η ΕΕ για τον εντοπισμό τρίτων χωρών των οποίων τα μέτρα για την αποτροπή της παράνομης αλιείας είναι ανεπαρκή και την επιβολή κυρώσεων, που περιλαμβάνει επίσημη προειδοποίηση («κίτρινη κάρτα») ή απαγόρευση εισαγωγών («κόκκινη κάρτα»).

Υποχρέωση εκφόρτωσης: Απαίτηση σύμφωνα με την οποία τα αλιευτικά σκάφη πρέπει να μεταφέρουν στην ξηρά και να δηλώνουν όλα τα αλιεύματα συγκεκριμένων ειδών, και να τα αφαιρούν από τις τυχόν ισχύουσες ποσοτώσεις.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=61941>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=61941>

Κλιμάκιο ελέγχου

Οι ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί των πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου Ι (Βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων) του οποίου προεδρεύει η Joëlle Elvinger, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν η Eva Lindström, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενη από την Katharina Bryan, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου της, και τον Johan Stalhammar, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο της, τον Paul Stafford, ανώτερο διοικητικό στέλεχος, τον Frédéric Soblet, υπεύθυνο έργου, τον Paulo Faria, αναπληρωτή υπεύθυνο έργου, και τις Kartarzyna Radecka-Moroz, Radostina Simeonova και Anna Zalega, ελέγκτριες. Η Marika Meisenzahl παρείχε γραφιστική υποστήριξη.

Από αριστερά: Johan Stalhammar, Frédéric Soblet, Eva Lindström, Katharina Bryan και Paul Stafford.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2022

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει επομένως ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας:

Γραφήματα 3, 4, 5, 6, 8 και 12 – Εικονίδια: Τα στοιχεία αυτά σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Εικόνα 1: © Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας, 2005-2021.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστοτόπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-847-8642-8	1977-5660	doi:10.2865/88016	QJ-AB-22-018-EL-N
HTML	ISBN 978-92-847-8659-6	1977-5660	doi:10.2865/543682	QJ-AB-22-018-EL-Q

Η παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες απειλές για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, υπονομεύοντας τις προσπάθειες για βιώσιμη διαχείριση της αλιευτικής δραστηριότητας. Εξετάσαμε το πλαίσιο, τη δράση και τις δαπάνες της ΕΕ που έχουν ως στόχο να εμποδίζουν προϊόντα που προέρχονται από παράνομη αλιεία να καταλήγουν στα πιάτα των πολιτών της. Συνολικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας είναι εν μέρει αποτελεσματικά. Αν και μετριάζουν τον κίνδυνο, η αποτελεσματικότητά τους μειώνεται λόγω της ανομοιογένειας των ελέγχων και των κυρώσεων σε επίπεδο κρατών μελών. Συνιστούμε στην Επιτροπή να παρακολουθεί ότι τα κράτη μέλη ενισχύουν τα συστήματα ελέγχου τους για την αποτροπή της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας και να διασφαλίζει ότι εφαρμόζουν αποτρεπτικές κυρώσεις κατά της παράνομης αλιείας.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors